

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

HET RECHTSLEVEN IN DE VERENIGDE STATEN(*)

Het is een lastige taak U een gedachte te geven van het rechtsleven in de Verenigde Staten, omdat de verschillen tussen de 48 staten zeer groot zijn, en de transformaties van de Nieuwe-Wereld menigvuldig en voortdurend.

Het volstaat te wijzen op het feit, dat sommige staten slechts zeer laat in de Unie zijn getreden, zoals Oklahoma, die in 1907, en de staten van Nieuw-Mexico en Arizona die in 1912 werden aangehecht.

Ten einde het rechtsleven in de Verenigde Staten beter te begrijpen, heb ik de welwillende medewerking gehad van Dr Robert Kingsley, deken van de faculteit der Rechten aan de Universiteit van Zuid-California in Los Angeles, waar ik gestudeerd heb. Verschillende magistraten en advocaten hebben mij ook geholpen, gedurende de elf maanden van mijn studiereis.

In Youngstown, in de staat Ohio, had ik de indruk dat ik opnieuw als stagiair ingeschreven was, op de lijst van de Balie dier stad. Inderdaad, ik heb daar een advocaat ontmoet, Mr Robert Manchester, die mij op de hoogte gebracht heeft van de gebruiken en practijken op het Justitiepaleis. Hij heeft mij voorgesteld aan al de magistraten, en ook uitgelegd hoe ik gemakkelijk de vonnissen en arresten kon vinden in de verschillende verzamelingen van de bibliotheek. In California, heb ik processen gevolgd in de rechtbank van Santa-Monica, waar de vooraanstaande rechter Orlando H. Rodes, mij telkens uitnodigde in zijn kabinet gedurende de onderbrekingen, en mij al de nodige uitleg gaf om de zaken beter te volgen.

Een officieel banket werd ter mijner eer gehouden bij advocaat Hickson. Verschillende personaliteiten uit de rechtswereld waren aanwezig, die later medegewerkt hebben om mij een betere gedachte te geven van het rechtsleven in de Verenigde Staten.

Ik heb er aan gehouden zulks te vermelden, want in de studie van boeken vindt men niet alles, en vooral niet op het gebied van het rechtsleven in een vreemd land.

In een eerste deel, zal ik op het federaal plan, de grondwet der Verenigde Staten, en meer speciaal de wetgevende en rechterlijke machten bondig ontleden, alsook sommige amendementen, die aan deze grondwet toegevoegd zijn.

Het tweede deel zal een ontleding zijn van deze machten, binnen de grenzen van de staten. Door sommige voorbeelden, zullen de menigvuldige verschillen te voorschijn komen.

In een derde deel zal ik sommige stelsels, nieuwigheden en eigenaardigheden aanhalen, die specifiek zijn in het rechtsleven van de Verenigde Staten.

Naar aanleiding van de verschillende processen die ik gevolgd heb, zal ik onder andere, uw aandacht vestigen op de aanstellingen en ondervragingen van getuigen en juryleden, de borgstellingen en de onbepaalde vonnissen in strafzaken, om eindelijk enige woorden te zeggen over het penitentiair stelsel.

De oorsprong van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, is te vinden in de 13 Britse kolonies van vóór 1776.

Delegaties van deze kolonies vormden samen een Congres, waar spoedmaatregelen getroffen werden voor het algemeen welzijn. Maar dit Congres was zonder invloedrijke macht, zonder uitvoerende macht, zonder federale rechtbanken, enz.

Het is in het jaar 1776 dat deze delegaties de « Declaration of Independence » ondertekenden, met als gevolg de oorlog voor de onafhankelijkheid, en de beslissende zegepraal op de Engelsen te Yorktown in 1781.

Twee jaar later, in 1783, was de onafhankelijkheid dezer kolonies erkend. Toen het particularisme opnieuw op de voorgrond trad, kwamen de leden van het Congres tot het besluit dat de enige oplossing was : een centrale macht en de noodzakelijkheid ener grondwet.

De grondwet van de Verenigde Staten is het werk geweest van een algemene vergadering van vertegenwoordigers der vroegere Britse kolonies, nu onafhankelijke staten, die in de maand Mei 1787 vergaderde onder voorzitterschap van Washington.

In die periode telden de Verenigde Staten 3 à 4 miljoen inwoners. Nu, minder dan 200 jaar na de bekrachtiging, is hetzelfde instrument steeds in voege, en dezelfde grondwet is steeds de hoogste wet voor 48 staten, die een totale bevolking van meer dan 150 miljoen inwoners tellen.

Toen Jefferson, derde voorzitter der Verenigde Staten, na Washington en Adams, het Franse Louisiana kocht van Napoleon voor de som van 15 miljoen dollars in 1803, was de uitgestrektheid der Verenigde Staten plots meer dan verdubbeld. De gekochte Franse kolonie

(*) Voordracht gehouden op Vrijdag 22 Januari, voor de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen.

was groter dan de Verenigde Staten van die periode, en uit het Franse Louisiana van Napoleon zijn elf Amerikaanse Staten ontstaan.

De grondwet van 1787 heeft de volgende fundamentele beginselen aangenomen: het federalisme; de begrenzing door de grondwet van de machten der regering; de suprematie van de federale regering op de staatsregeringen; het beginsel van de volkssouvereiniteit; de scheiding der machten en de suprematie van de rechterlijke macht. Het laatste geeft aan de rechtbanken de macht om wetten nietig te verklaren, die naar het oordeel van de rechters ongrondwettelijk zijn.

De tekst van de grondwet van 1787 werd slechts anderhalf jaar later goedgekeurd, namelijk in Maart 1789. Om in voege te treden was de bekrachtiging nodig van minimum 9 staten, hetgeen in 1789 bekomen werd.

De prijs van die ratificatie is gekend onder de naam: «The Bill of Rights». Dit is de naam die gegeven werd aan 10 amendementen die bijgevoegd werden, en die een toegeving zijn aan de oppositie. De «Bill of Rights», deze tien amendementen vormen dus een bijvoegsel, die individuele rechten waarborgen, zoals bijvoorbeeld: het eerste: de vrijheid van godsdienst, en van pers, alsook de vrijheid van vereniging; het tweede: het recht om wapens te dragen en te bewaren; het zesde en zevende: het recht om gevonnist te worden door een jury, zowel voor criminele als burgerlijke zaken.

De grondwet vertegenwoordigt dus het fundamenteel dualisme van de Revolutie: het conservatief aspect dat zijn volle uitdrukking vindt in de grondwet zelf, en het radikaal aspect in de 10 eerste amendementen.

Sinds het invoegetreden van de grondwet van 1789 werden 12 nieuwe amendementen gevoegd aan de Bill of Rights, zodat nu een totaal van 22 amendementen gevoegd zijn aan de grondwet, overeenkomstig een speciale procedure.

Het dertiende amendement, dat dateert van 1865 heeft de slavernij afgeschaft.

Het vijftiende amendement, goedgekeurd in 1870, geeft aan de Amerikaanse burgers het recht te stemmen, zonder onderscheid van kleur of ras. De grondwet en de federale wetten voorzien de gelijkheid van alle burgers, zonder onderscheid van ras, kleur en godsdienst.

Er blijven nochtans sommige staten, die in hun eigen wetgeving de segregatie hebben voorzien. De blanken in de noordelijke staten zijn meer voor de assimilatie tussen blanken en zwarten, terwijl in het Zuiden de wettelijke scheiding der kleuren steeds de regel is.

Nergens in het Zuiden zal het huwelijk toegelaten worden tussen blanken en zwarten, terwijl in zeven noordelijke staten deze huwelijken toegelaten worden.

Hier is een juridisch geschil, voor hetwelk het hoogste gerecht der Verenigde Staten, «de Supreme Court» meer en meer krachtadig optreedt, tegen de prerogatieven der verschillende staten.

Het achttiende amendement voerde in 1919 de prohibitie in, terwijl het een en twintigste deze prohibitie afschafte in 1933.

De federale wetgeving verbiedt het verbruik van alcohol niet meer, sinds de afschaffing van het achtste amendement, maar de regionale en lokale gemeenschappen hebben hun eigen regelingen naar goeddunken.

In de staten Washington en Oregon, heerst er steeds een semi-prohibitie die de verbruikers niet toelaat in het publiek sterkere dranken te verbruiken dan wijn.

In verschillende staten kent men het droog en half droog regiem.

Het is opvallend, dat op de grote banen, de chauffeurs op de hoogte gebracht worden van de wettelijke

regeling van de volgende staat. Als men Louisiana verlaat om in de staat Missisipi te komen, zal kort voor de grens tussen de 2 staten, volgende publiciteitsplakkaat in het oog springen: «Uw laatste kans om een glas whisky te drinken».

Hetzelfde heb ik gezien aan de grens der staten Nevada en Utah. In Washington mag men drinken, maar alleenlijk gezeten. Als men niet op de hoogte is van deze verordening, maakt men de meest komische ondervinding, en men vraagt zich wel af, waarom de barman aandringt om zijn cliënten te doen zitten.

In Californië, is het verbruik van bier verboden aan degenen die hun achttienjarige leeftijd niet bereikt hebben.

In de treinen zal het verbruik van alcoholische dranken toegelaten zijn, wanneer de trein staten doorkruist, waar dit verbruik toegelaten is. Zo gebeurt het dan ook, dat gedurende verschillende uren de bar gesloten wordt, om reden dat de trein nu een droge of half droge staat doorkruist.

Het negentiende amendement, goedgekeurd in 1920, heeft het stemrecht voor de vrouwen ingevoerd.

Het twee en twintigste en laatste amendement eindelijk, goedgekeurd in 1951, heeft het beginsel ingevoerd, dat geen enkel President der Verenigde Staten voor meer dan twee termijnen, voor 8 jaar dus, in functie mag blijven.

Iedereen weet dat een uitzondering gemaakt werd voor President Truman, Voozitter in functie, wanneer dit amendement voorgesteld was aan het Congres.

Jefferson, derde Voorzitter der Verenigde Staten, evenals Washington, weigerden beiden een derde mandaat, alhoewel hun dit uitdrukkelijk werd aangeboden. Het is naar het voorbeeld van deze twee beroemde Voorzitters dat het twee en twintigste amendement ingevoerd werd.

Bij de studie der machten, zoals zij toegewezen en beperkt worden door de grondwet, zal ik mij vergenoegen slechts een enkel woord te zeggen over de uitvoerende macht, om meer uitgebreid de wetgevende en rechterlijke machten voor te stellen.

De Voorzitter der Verenigde Staten is tegelijk staats-hoofd, hoofd der regering en leider van de politieke partij die hij vertegenwoordigt. De beginselen die de basis zijn voor de uitoefening van zijn ambt hebben geen wijziging ondergaan sedert 1789.

Het kabinet telt 9 leden. De 9 ministers worden door de Voorzitter benoemd, kunnen door hem ontslagen worden, en zijn alleen tegenover hem verantwoordelijk.

Met de ontwikkeling van de Nieuw-Wereld zijn een zestigtal zelfstandige diensten tot stand gekomen voor verschillende aangelegenheden, gaande van de bescherming der dieren tot de vervaardiging van de atomische bom.

Meer dan drie honderd hoge federale ambtenaren hebben rechtstreeks contact met de Voorzitter, en hebben van hem alleen bevelen te ontvangen.

De taak van de Voorzitter der Verenigde Staten is ontzettend zwaar.

De wetgevende macht der Verenigde Staten wordt uitgeoefend door het Congres, samengesteld uit een Kamer van Volksvertegenwoordigers en een Senaat, naar het voorbeeld van de meeste parlementaire bicamerale stelsels.

De lagere Kamer is samengesteld uit 435 leden, gekozen voor een termijn van 2 jaar. De 96 leden van de Senaat worden gekozen voor een termijn van 6 jaar. Een derde der leden worden alle twee jaren herkozen.

De Senaat telt slechts 96 leden, d.w.z. 2 voor elke staat, hoe groot deze ook zij, hoe groot de bevolking ervan ook weze.

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers is het

aantal leden proportioneel aan de bevolking van de verschillende staten.

In theorie is de Kamer de vertegenwoordiging van het volk, waar integendeel de Senaat de vertegenwoordiging is van de Staten, die als gelijk beschouwd worden.

Dit leidt tot eigenaardigheden. De staat Nevada b.v., zal 2 senatoren verkiezen met een bevolking van 150.000 inwoners, evenals de staat New York met een bevolking van 18 miljoen inwoners.

Maar de staat New York zal dan 48 volksvertegenwoordigers hebben in de lagere Kamer, waar Nevada maar 1 vertegenwoordiger zal mogen kiezen. Drie andere staten, zoals Delaware, Wyoming en Vermont, zullen 2 senatoren en één enkel volksvertegenwoordiger hebben, terwijl, ik herhaal het, in totaal, de lagere Kamer 435 leden telt tegen 96 voor de Senaat.

De machten van het Congres worden vastgesteld door de Grondwet. Nochtans zullen beide Kamers voorbehouden machten hebben. Zo wordt aan de Kamer het financieel initiatief voorbehouden, terwijl de Senaat de controle zal hebben over de buitenlandse politiek.

Het aantal wetten die door het Congres jaarlijks gestemd wordt bereikt de 8.000.

Om effectiever en sneller te werken, wordt in beide Kamers het voorbereidend werk toevertrouwd aan commissies.

Er zijn commissies in iedere Kamer en ook « joint committees », gevoegde commissies, samengesteld uit leden van de Senaat en van de Kamer die samen werken.

De leden van het Congres zijn lid van minstens twee commissies, en verschillende ondercommissies, subcommissies, die dikwijls vergaderen terwijl hun Kamer in zitting is, en dit om het werk van de Kamer of van de Senaat te vergemakkelijken.

De meest beroemde commissie, waarvan meer en meer gesproken wordt, is de commissie voor anti-Amerikaanse activiteiten, « Un-american activities committee », waar onder de leiding van senator McCarthy, personen beticht van communistische activiteiten onder eed onderhoord worden. Deze ondervragingen gebeuren niet met gesloten deuren. Wel integendeel, en het is dank zij de televisie dat ik verschillende ondervragingen heb kunnen volgen in Los Angeles. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat de personen niet verplicht waren voor de televisie-apparaten te antwoorden en in elk geval van weigering werd het televisie-program eenvoudig geschorst. De ondervragingen hadden voor doel al de communistische drijfverijen te Hollywood te ontdekken. Het bleek inderdaad dat onder de draaiboekschrijvers van de filmwereld, vele aangesloten waren aan de communistische partij. De atmosfeer van deze ondervragingen is zeker niet gunstig voor de personen die geroepen en ondervraagd worden gedurende vele uren.

Nochtans wordt een groot verschil gemaakt tussen hetgeen men ginds textueel: vriendelijke en onvriendelijke getuigen noemt. De vriendelijke zijn degenen die antwoorden op al de vragen die gesteld worden. De onvriendelijke, zijn de talrijke getuigen die weigeren te antwoorden op grond van het vijfde amendement van de grondwet. Dit amendement verklaart dat niemand kan verplicht worden zichzelf te beschuldigen.

Die getuigen vergenoegen zich steeds met te antwoorden: « Ik weiger die vraag te beantwoorden op grond van het vijfde amendement ».

Na de ondervragingen geven dan een aantal commentatoren hun indrukken aan de televisie. Soms tijds ook worden de ondervraagde personen geïnterviewd, en zij worden ook uitgenodigd om aan de pers of aan de commentatoren hun indrukken te geven.

Het past hier niet de critiek te maken van het MacCarthysme, voor of tegen.

Het groot en substantieel privilege van de leden van de Senaat berust in de duur van hun mandaat.

De senatoren worden gekozen voor een termijn van 6 jaar. Zoals reeds gezegd, wordt na 2 jaar telkens een derde van de Senaat hernieuwd, terwijl de vertegenwoordigers van de lagere Kamer gekozen worden voor een termijn van 2 jaar.

Dit dwingt hen er toe steeds aan de volgende verkiezingsperiode te denken. De voorrang van de Senaat komt ook tot uiting, door sommige materiële voorrechten. Naast de zetel van iedere senator is er... een koperen spuwbak, en aan de deur van de Senaat staat een regelmatig vernieuwde voorraad snuiftabak.

Ik heb de gelegenheid gehad zittingen bij te wonen van beide Kamers te Washington. Wat onmiddellijk opvalt als men de vergaderingen van het Parlement bijwoont, is het feit dat zowel in de Kamer als in de Senaat, het zeer moeilijk is uit te maken, of het een democraat of een republikein is die spreekt.

Indien de bespreking gaat over een wetsvoorstel komende van de republikeinse partij, zal het somtijds, ja zelfs dikwijls, gebeuren dat een lid van de republikeinse partij dit voorstel zal aanvallen, omdat zijn kiezers deze mening zijn toegedaan. Vervolgens zal misschien een democraat, datzelfde wetsvoorstel aanmoedigen, en goedkeuren in naam van de kiezers van zijn staat.

* * *

Artikel 3 van de Grondwet verklaart dat de « rechterlijke macht van de Verenigde Staten zal uitgeoefend worden door een Supreme Court, en door zovele lagere rechtbanken als het Congres het zal oordelen en beslissen ».

Het Congres of Parlement heeft Hoven van Beroep, « Courts of Appeal », en « District Courts », Rechtbanken van Eerste Aanleg voor federale aangelegenheden, opgericht.

Deze rechtbanken zullen geschillen beslechten, specifiek voorzien door de grondwet, de wetten, de verdragen en het Internationaal Recht, verklaart eveneens artikel 3 van de grondwet.

Er is dus geen federaal gemeen recht, waar integendeel in de verschillende staten het gemeen recht een zeer voorname rol speelt, naar het voorbeeld van Engeland.

De Supreme Court, hoogste rechtscollege der Verenigde Staten, zetelt in beroep boven de federale hoven van beroep, zowel in rechte als in feite, maar is ook in eerste en laatste aanleg bevoegd, in twee soorten gevallen; ten eerste, deze in dewelke ambassadeurs en consuls betrokken zijn; ten tweede, deze in dewelke verschillende staten betrokken zijn.

De Supreme Court kwam dus tot stand in 1789, na de bekrachtiging van de Grondwet van hetzelfde jaar.

De 9 leden van de Supreme Court worden door de Voorzitter der Verenigde Staten benoemd na advies en goedkeuring van de Senaat. Geen specifieke kwalificaties zijn voorzien door de grondwet.

Iedereen heeft waarschijnlijk de kritiek gelezen in de dagbladen, toen gouverneur Warren van de staat California, onlangs benoemd werd door President Eisenhower. Hij heeft geen practijk als rechter, en daarom werd geen rekening gehouden, zoals trouwens voor andere leden die vóór hem benoemd zijn geworden tot de hoogste rechterlijke functie der Verenigde Staten.

De functie is levenslang. De leden mogen zich vanaf hun 70 jarige leeftijd terugtrekken. Jaarlijks wordt deze

leden een wedde toegekend van 25.000 dollars, of 1 miljoen 250 duizend Belgische franken.

Weze terloops gezegd dat de wedde van de rechters in de hoven van beroep jaarlijks 17.500 dollars, hetzij 875.000 Belgische franken, terwijl deze van de magistraten bij de rechtbank van eerste aanleg 500.000 Belgische franken bedraagt.

Wanneer het Hof de zittingszaal binnentreedt wordt het publiek hiervan verwittigd door de deurwaarder. Wanneer de 9 « Justices » hun plaats innemen, roept de deurwaarder de volgende eigenaardige formule: « Oyez, Oyez, Oyez ! All persons having business before the Honorable, the Supreme Court of the United States, are admonished to draw near and give their attention for the Court is now sitting. God save the United States and this Honorable Court. »

De vertaling luidt als volgt: « Al de personen hier tegenwoordig in de Supreme Court der Verenigde Staten worden verzocht zich te buigen en hun aandacht te geven aan het Hof. God beware de Verenigde Staten en dit eervolle Gerechtshof. »

De Supreme Court zetelt van 12 tot 16,30 u. De zitting wordt een half uur onderbroken van 14 tot 14,30 u. voor het middagmaal. Dat daar niet meer dan een half uur voorzien is voor het middagmaal, is zeer normaal en typisch in de Verenigde Staten.

Elke zaak duurt maximum twee uur. Iedere partij heeft één uur om zijn argumenten voor te brengen. « As a rule, this has been found time enough if the attorneys are well prepared », hetgeen wil zeggen dat een uur meer dan voldoende is om een thesis te verdedigen, indien de raadsleden hun zaak goed instuderen. Dit is ook zeer typisch in de Verenigde Staten, waar op alle gebied de tijd beperkt is op minuten na. Na een uur tijd heeft de advocaat in ieder geval gedaan, zelfs indien hij alleen maar enkele woorden bij te voegen heeft, zelfs indien hij in het midden van een zin is.

Ik zal geen proces aanhalen dat reeds aan de beslissing van de Supreme Court onderworpen is geweest. Nochtans meen ik een zeer typisch geval aan te stippen, dat thans van de bevoegdheid is van het hoger College, en voor hetwelk nog geen beslissing genomen is door de 9 leden, bij gebrek aan bevoegde deskundigen.

Het gaat om het volgende. In het Westen van de Verenigde Staten is het zeer droog, en het gebrek aan water is een nijpend probleem. U weet dat men er in geslaagd is de wolken te verplichten op een bepaalde plaats hun watervoorraad te lossen. Men werpt droogijs boven de wolken en doet de regen neerstorten waar men wil. Het ligt voor de hand dat dit tal van juridische problemen heeft gesteld: Waar, en wanneer heeft men het recht het naar believen te doen regenen? Zo zal de staat Nevada heftig protesteren, omdat de staat California de wolken zal leeg pompen. Dit en zoveel andere vraagstukken heeft de Supreme Court op te lossen.

Ik heb ongelukkiglijk geen zitting kunnen bijwonen, daar ik in Washington was gedurende de zomermaanden. Nochtans heb ik het buitengewoon gebouw in Washington bezocht. De architectuur is van Korinthische stijl. Het gebouw heeft 500 miljoen Belgische franken gekost. Aan marmer alleen, werd er 150 miljoen Belgische franken uitgegeven. In de zittingszaal rijzen 24 kolonnen uit Ligurisch en Alikantisch marmer op. Zeer trots bewaarde de gids dat geen enkele zaal ter wereld zoveel marmer bevatte.

Op federaal gebied, hebben de Verenigde Staten, naast de Supreme Court, de Courts of Appeal, en de District Courts, een reeks andere federale rechtscolleges, opgericht om de handel te regelen tussen de

verschillende Staten, en de geschillen te beslechten betreffende invoertaksen, enz.

Geschillen in de grondgebieden van Hawaï, Alaska, Puerto-Rico, de Virgin Islands en de Panama Canalezone, worden ook door federale rechtbanken beslecht, genaamd « Territorial Courts ». Deze federale rechtbanken zijn bevoegd in alle soorten geschillen, niet alleen in federale maar ook in lokale geschillen die zich in die grondgebieden voordoen.

Onder het federaal rechterlijk stelsel, valt dan ook het District van Columbia. Zoals iedereen weet, is Washington niet in een der staten gelegen, maar vormt het het District Columbia. De bewoners van dit District hebben hun eigen rechtscolleges, vallende onder het federaal stelsel.

* * *

Voor de federatie der staten bestaan: een zelfstandige uitvoerende macht, wetten die moeten nageleefd worden door de bewoners der 48 staten, en federale rechtbanken.

Nu hebben elk der 48 staten, een eigen grondwet, een eigen onafhankelijke uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht.

Als men van de Verenigde Staten spreekt is men altijd geneigd Noord-Amerika als een geheel te beschouwen, hetgeen totaal vals is. Er zijn 48 staten, en de verschillen zijn zeer groot, niet alleen tussen Noord en Zuid, West en Oost, maar ook tussen naburige staten. De gebruiken, de levenswijzen, de samenstelling van de bevolking kennen dezelfde verschillen als in Europa. Frankrijk kan niet vergeleken worden met Duitsland, Spanje niet met Engeland, enz.

Het is dan ook best te begrijpen dat het rechtsleven ook zal verschillen, alhoewel ik er onmiddellijk moet aan toevoegen dat niettegenstaande de grote verscheidenheid tussen de 48 staten er ook veel gelijkenis bestaat.

Elk der 48 staten heeft zijn eigen grondwet. Er is een grote verscheidenheid in vorm en inhoud tussen deze verschillende grondwetten. Een poging werd gedaan ten einde de staten aan te raden hun grondwetten te wijzigen en te moderniseren, door de creatie van een « National Municipal League », die in 1922 een model heeft gepubliceerd. De League was samengesteld uit gezaghebbende leden. Tot nu toe heeft geen enkele staat dit model van 11.000 woorden in zijn geheel overgenomen.

Niettegenstaande de grote verscheidenheid tussen de 48 staten, hebben ongeveer allen dezelfde politieke structuur aangenomen.

In de 48 staten wordt de uitvoerende macht uitgeoefend door een gouverneur, een luitenant-gouverneur, en een kabinet van ministers. Opvallend is, dat de wedde van de gouverneur zal schommelen tussen 200.000 Belgische franken in Maryland, tot 1 miljoen 250.000 in de staten California en New York.

De wetgevende macht kent bijna overal het bicameraal stelsel met een Senaat en een lagere Kamer, naar het voorbeeld van het federaal Congres.

In de staten Pennsylvania, Georgia, Vermont en Nebraska nochtans, wordt de wetgevende macht uitgeoefend door een enkele Kamer. De benaming zal hier en daar verschillen. Het Parlement of Congres zal in 24 staten « The Legislature » heten; in 19 andere « The General Assembly » en in de staten Massachusetts en New-Hampshire: « The General Court ». De Kamer van Volksvertegenwoordigers of House of Representatives, heeft in 4 staten de naam « Assembly » en in een andere « House of delegates ».

In de meeste staten wordt het federaal plan toegepast wat betreft de samenstelling der Kamers.

Zoals in het Congres der Verenigde Staten worden de vertegenwoordigers van de lagere Kamer volgens het proportionneel verkiezingsstelsel verkozen. In California bijvoorbeeld vertegenwoordigen de 80 leden van de lagere Kamer een tachtigste van de bevolking.

De staten worden verdeeld in counties, te vergelijken met onze provincies. De senaatsleden worden verkozen per provincie of county. Iedere county zal een vertegenwoordiger hebben in de Senaat, hoe groot de bevolking ook weze. In California zal naar het voorbeeld van het federaal plan, de meest bevolkte provincie, 32 volksvertegenwoordigers, maar slechts één senator mogen verkiezen.

Mr. Joseph A. Beek, secretaris van de Senaat in California verwittigt dat wanneer er niet veel gerede-twist wordt in de Senaat, de bezoekers niet moeten besluiten dat de atmosfeer altijd kalm is. Hij raadt de bezoekers aan te blijven wachten tot een wetsvoorstel is ingediend, tegen hetwelk sommige leden opwerpingen hebben. Dan, zegt hij in de handleiding die hij gepubliceerd heeft « Watch the fireworks », « Kijk naar het Vuurwerk ».

Niet alleen worden wetten gestemd in de Parlemen-ten der verschillende staten. Soms ook worden resoluties goedgekeurd.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers in California heeft een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van de overwinning van de voetbalploeg van de Universiteit van Zuid-California in het kampioenschap der Verenigde Staten. Deze resolutie feliciteert de ploeg die het prestige van de Westkust heeft verdedigd, en zegt dat de bevolking van California trots is op de spelers die, dank zij hun techniek in het samenspel gezegevierd hebben. De resolutie, goedgekeurd door de Voorzitter, werd overhandigd aan de Universiteit, met de beste gelukwensen voor de toekomst.

Wetten worden gestemd in iedere staat, zonder rekening te houden met de reeds gestemde wetten in naburige staten, zonder inachtneming van de beginselen van andere wetgevingen. Iedere staat heeft een eigen en onafhankelijke wetgeving. Er is geen enkele plaats ter wereld waar de mensen zich zoveel en zo snel verplaatsen als in de Verenigde Staten, met als gevolg dat de wetgevingen der verschillende staten onbekend zijn. 500.000 teksten werden in de Verenigde Staten gestemd sinds 1900.

In het strafrecht zal voor eenzelfde misdrijf de straf schommelen tussen 6 maand en 6 jaar gevangenisstraf. Het hangt af van de wetgeving van de staat waar het misdrijf vervolgd wordt. Sommige handelingen zullen strafbaar zijn in verschillende staten en toegelaten in andere. Zes staten zullen geen doodstraf uitvoeren en de 42 andere, zullen de doodstraf uitvoeren op verschillende wijzen. Hier zal het gebeuren door electrocutie, daar door ophanging, en in andere staten door de gaskamer.

Op het gebied van het burgerlijk recht zal dezelfde verscheidenheid heersen. Om hiervan het bewijs te leveren heb ik sommige voorbeelden verzameld, uit de wetgevingen in zake echtscheiding.

De echtscheiding is in sommige staten zeer gemakkelijk te bekomen, waar in andere staten het zelfs moeilijker is dan in de meeste Europese staten. Eén dezer, de staat South Carolina, kende de echtscheiding niet tot in het jaar 1948. Door het referendum van 2 November 1948 werd het verbod opgeheven, en tengevolge hiervan werd de echtscheiding ingevoerd in de wetgeving van die staat.

In de staat New-York wordt nu nog steeds de echtscheiding *slechts* toegekend voor gevallen van verkrachting.

In de staat Nevada zijn er 8 verschillende echtscheidingsgronden, en daarenboven heeft de rechtspraak een zeer brede interpretatie aangehouden van een dezer, en namelijk de « extreme cruelty ». In de archieven van de rechtbank van Reno vindt men vonnissen van echtscheiding, gesteund op het feit dat een echtgenote te koude voeten had in het echtelijk bed. Het aantal echtscheidingen uitgesproken wegens het feit dat een der echtgenoten een dagblad leest aan tafel is zeer talrijk.

Dit alles gebeurt in de staat Nevada. Alwie enige moeilijkheid heeft om uit de echt te scheiden heeft de keuze tussen de rechtbanken van Reno en Las Vegas.

Ik heb de kans gehad Las Vegas te bezoeken. Het centrum van die stad bestaat uit niets anders dan speelzalen, open, naar men zegt, 24 uren per dag. Speelhuizen zijn hier toegelaten. De klanten ontbreken niet. Het is een ongelooflijk spektakel. Daarenboven zijn er voor een stad van ongeveer 30.000 inwoners een honderdtal luxehotels, waar de toeristen en de echtscheidingscandidaten zich vestigen.

Volgens de wetgeving van de staat Nevada, moeten de echtscheidingscandidaten hun verblijfplaats hebben in die staat. Het verblijf moet werkelijk en te goeder trouw zijn. De eensluiddende rechtspraak neemt aan dat een verblijf van 6 weken voldoende is.

Na 6 weken wordt dan de echtscheiding uitgesproken, en al deze goede trouw zal niemand beletten zo spoedig mogelijk het vliegtuig te nemen om terug naar huis te keren. Reno en Las Vegas worden bedreigd door een wetsvoorstel strekkende tot de eenmaking van de wetgeving betreffende de echtscheidingen voor de 48 staten.

In algemene regel is de gradatie die wij kennen in de rechterlijke macht dezelfde in de verschillende staten, en volgt zij het voorbeeld van het federaal systeem met : de vrederechten of « Justice Courts », de rechtbanken van eerste aanleg, die in sommige staten de naam zullen dragen van « District Court », in andere « County Court » of zelfs « Superior Court »; de Hoven van Beroep, « Courts of Appeals », die in sommige staten « Superior Court » of « District Court of Appeal » zullen heten, en dan eindelijk het Hof van Cassatie, dat overal de naam « Supreme Court » zal dragen.

Meestal worden de rechters gekozen bij wijze van verkiezing door het volk. Nochtans zijn er andere methodes van benoeming. Twaalf staten zullen aan de gouverneur of aan het Parlement de zorg overlaten om magistraten te benoemen.

In verschillende staten zijn er nieuwe grondwetten tot stand gekomen, waar dit vraagstuk dan ook anders geregeld wordt. In de nieuwe grondwet van de staat Missouri, die dateert van 1946, wordt er voorzien, dat een onpartijdige commissie van juristen een lijst zal voorstellen aan de gouverneur, die dan uit de lijst zijn keuze zal doen. Een zekere tijd nadien, zal de rechter reeds in functie, zich onderwerpen aan de beslissing van het volk die de keuze van de gouverneur zal bekrachtigen of niet.

In de staat van New-Jersey, voorziet de nieuwe grondwet van 1947, dat de keuze van de gouverneur moet bekrachtigd worden door de Senaat. Deze bekrachtiging geldt voor een periode van 7 jaar, voor de benoeming in de hogere rechtbanken, en 5 jaar voor de benoeming in de lagere rechtbanken. Nadien moet de bekrachtiging geschieden door het volk.

De rechters worden benoemd voor een periode van twee jaar in de staat van Vermont, en levenslang in de staat Massachussets. De regeling is dezelfde niet in de verschillende staten, en de twee aangehaalde voorbeelden tonen aan hoe groot het verschil kan zijn.

Men kan de rechten bestuderen zonder in een Universiteit cursus te volgen en een student die zijn diploma in de rechten heeft bekomen in om het even welke universiteit, zal steeds een staatsexamen moeten afleggen, evenals degene die geen cursussen gevolgd heeft en geen examen afgelegd heeft aan een universiteit. Het spreekt vanzelf dat degene die geen diploma heeft, veel minder kans zal hebben op het staats-examen, de enige voorwaarde om toegelaten te worden in de praktijk.

Dit gezegd zijnde, stellen wij de vraag niet: Moeten de kandidaat-rechters een diploma hebben in de rechten? Maar beter: Moeten zij het bewijs leveren dat zij geleerd zijn in de rechten «*learned in the law*» zoals de Amerikaanse uitdrukking het zegt.

Voor de rechtbanken hoger in graad dan het Vrederecht is het antwoord negatief, alleen maar in negen staten. Voor de vrederechten is overal het antwoord: neen. De vrederechters «*Justices of the Peace*», worden in de meeste staten door het volk verkozen voor een periode van 2 tot 6 jaar. Het grootste percentage dat gekozen wordt, vindt men onder de gespecialiseerde werklieden, de boeren, en de huisvrouwen naar men zegt. Gewoonlijk dus hebben de vrederechters, andere bezigheden en beroepen.

Deze toestand is het voorwerp van zeer hevige kritiek, en is trouwens reeds gewijzigd in de nieuwe grondwetten, die tot stand zijn gekomen in verschillende staten.

Zelfs waar de nieuwe grondwetten niet tot stand kwamen, zal meestal nu de plaats van rechter toegekend worden aan iemand «*Learned in the law*».

De Verenigde Staten ondergaan iedere dag grote wijzigingen, en in de rechterlijke organisatie moeten dan ook wijzigingen volgen. Een stad van 10.000 inwoners in 1940, zal nu een bevolking tellen van 50.000 of 100.000 inwoners.

Miami, in Florida, is ontstaan in 1880, en telt nu meer dan 2 miljoen inwoners. In de verschillende agglomeraties van Los Angeles komen er maandelijks meer dan 18.000 inwoners zich definitief vestigen.

Het is dan ook best te begrijpen dat de rechterlijke organisatie noodzakelijkerwijze deze ontwikkeling heeft gevolgd, en het is ook daarom dat verschillende speciale rechtbanken ontstaan zijn in de meest agglomeraties.

De meest gekende nieuwigheid, en misschien ook de meest gekende rechtbank, draagt overal de naam van «*Municipal Court*». Deze rechtbanken hebben twee of meer afdelingen: namelijk voor burgerlijke en strafzaken, en soms ook afzonderlijke afdelingen voor verkeersovertredingen en misdrijven door minder-jarigen gepleegd.

Iedere overtreding van een gemeentereglement «*city ordinance*» wordt vervolgd voor de «*Municipal Court*». Ieder delict begaan binnen de grenzen van de gemeente, en als strafbaar voorzien door een wet van de staat, wordt dan beslecht door de «*Municipal Court*» of de andere reeds bestaande rechtbanken.

Practisch heeft de «*Municipal Court*» de vrederechten vervangen en de taak der andere rechtbanken mogelijk gemaakt. Bij de inrichting van deze nieuwe speciale rechtbanken, zijn dan ook de voorwaarden om als rechter benoemd te worden, gewijzigd.

De stad Burbank in California, had een bevolking van 2.913 inwoners in 1920, en telt in 1951 82.000 inwoners.

In het jaarlijks verslag van die stad, wordt vermeld dat 'op 1 Januari 1952 het Vrederecht en de Politie-rechtbank afgeschaft worden, en dat in de plaats de «*Municipal Court of the City of Burbank*» gevestigd is, met de bevoegdheden gegeven door het volk van de

staat van California op de algemene verkiezingen van November 1950.

Verder lees ik in hetzelfde verslag: De rechters zullen benoemd worden voor een termijn van 6 jaar, ter gelegenheid van de algemene verkiezingen van de staat van California. De rechters zullen minstens 5 jaar praktijk hebben in de rechten.

Onder de verschillende andere voorwaarden om tot rechter benoemd te worden, voorzien vier staten dat de rechter van goed karakter moet zijn, en één staat eist dat de rechter een gelovige zij: «*that he believes in God*».

* * *

Ik heb verschillende processen gevolgd in verschillende staten. Mijn eerste ondervinding in Los Angeles zal ik moeilijk vergeten. Ik had plaats genomen in de zittingszaal van de Correctionele Rechtbank, vóór de rechtbank in zitting was. Toen de rechter met zijn griffier de zittingszaal binnentrad, stond ik automatisch op. Dit was verkeerd. De deurwaarder riep de gebruikelijke formule: «*De rechtbank... Iedereen blijft zitten*».

Tegenover de rechter staat een grote tafel. Het viel mij op, dat zowel de Prokureur als de advocaat plaats namen achter deze tafel in zeer gemakkelijke zetels. Tussen haakjes gezegd, kan in deze zetels op wiel'tjes, de rugleuning naar believen geregeld worden.

Zij stelden vragen aan de verschillende getuigen. Dit duurde nog al lang, en de vragen en antwoorden werden telkens en altijd gestenotypeerd. Dit gebruik is zeker in het voordeel van een betere justitie, sluit alle twijfel uit, en brengt de beste resultaten. De rechter komt niet tussen tijdens het verhoor, tenzij om de getuige te doen herinneren dat hij ja of neen moet antwoorden. Het is een algemene regel, en wordt nochtans niet altijd strikt toegepast.

De rol was waarschijnlijk zwaar beladen. De alleen-zetelende rechter onderbrak het verhoor, om andere zaken, betichten en advocaten te verzenden naar andere kamers, welke diezelfde namiddag zetelden.

In een district court, te vergelijken met onze rechtbank van eerste aanleg heb ik een proces gevolgd in Santa Monica, waar het ging over de regeling van schade toegebracht naar aanleiding van een verkeersongeval.

Deze zaak werd behandeld vóór een jury. De Bill of Rights geeft het recht te verkiezen tussen de beslissing van de rechter of van een jury. De rechter, voor dewelke deze zaak voorkwam, zegde mij dat op 400 gevallen, die voor zijn kamer waren ingeleid, slechts driemaal de jury niet werd gevraagd door partijen.

De leden van de jury werden gekozen bij loting. Op de 12 gekozenen waren er 10 vrouwen.

De ondervragingen begonnen. Eerst en vooral ondervroeg de rechter de juryleden, en al zijn vragen waren in verband met familiebetrekkingen: «*Kent gij de partijen? Kent gij de advocaten? enz.*»

Wanneer het de beurt was van de advocaten, die ook het recht hebben juryleden te wraken, waren de vragen tot elk lid zeer talrijk: «*Kent gij de wegcode? Zult gij objectief het bedrag der schade bepalen? Hebt gij belangen of aandelen in verzekeringsmaatschappijen? Kent gij de regel die zegt dat men zijn wagen moet stoppen voor een rood lichtsignaal? Zult gij beïnvloed worden door de naam Weston, omdat een beroemde orkestleider dezelfde naam draagt? enz.*»

Sommige leden van de jury werden gewraakt, en de ondervragingen herbegonnen met hun plaatsvervangers.

Wanneer de jury regelmatig samengesteld werd, begon een advocaat uitleg te geven nopens het ongeval

voor een zwart bord, op hetwelk de plaats der aanrijding getekend was. De tekening was zeer levendig.

De belanghebbende partij, tegenwoordig zoals het bijna altijd het geval is, werd door zijn advocaat ondervraagd, en dan door de advocaat der tegenpartij. Alle vragen en antwoorden werden natuurlijk gestenotypeerd. Na die ondervragingen werd de zitting opgeheven. Het proces met de aanstelling van de juryleden duurde reeds drie uur.

In correctionele rechtbanken heb ik zeer zeldzaam betichten gezien in voorlopige hechtenis. Dit komt door het feit dat in de Verenigde Staten de betichten hun invrijheidstelling kunnen bekomen tot aan de dag der vaststelling van de zaak, mits de storting van een borgsom, in handen van de bevoegde rechter, die het bedrag bepaalt.

Gedurende het vooronderzoek mag de rechter alvorens een verdachte in vrijheid te stellen mits borgstelling, een voorlopige hechtenis bevelen op mondeling bevel voor drie dagen, of schriftelijk door een warrant voor een periode van maximum 8 dagen.

De magistraat zal onderzoeken of er aanleiding bestaat tot vervolging voor de rechtbank, of er is « a case for trial ».

Uitgezonderd voor vrijwillige doding en verraad, kan eenieder, mits de betaling van de som door de rechter bepaald, zijn invrijheidstelling bekomen.

De rechter die het bedrag van de borgsom moet vaststellen, zal onder ander, rekening houden: met de zwaarte van het gepleegd misdrijf; het vermogen van de verdachte; de probabiliteit die bestaat dat de betichte zal of niet zal verschijnen op de bepaalde datum, vastgesteld door de rechtbank.

Courtney Stanhope Kenny verklaart in zijn boek: « Outlines of Criminal Law », dat in totaal er weinigen verstek maken.

Zeer dikwijls heb ik de gelegenheid gehad, de voor- en nadelen van het borgstellingssysteem met magistraten, advocaten en professoren te discussiëren. Zij beweren dat de ondervinding de degelijkheid van het systeem bevestigt.

De betichten zullen verschijnen op de vastgestelde datum om te horen beslissen over de zaak, eerst en vooral omdat de gestorte sommen gewoonlijk zeer belangrijk zijn, en steeds in verhouding met het vermogen van de betichte, en ten tweede omdat in geval van niet-verschijning, de betichte zeer moeilijk zal ontsnappen aan de politie die voor dat geval de hulp zal hebben van speciale agenten. Niet alleen zal de politie die mensen achtervolgen, maar ook de verschillende agenten van menigvuldige inrichtingen, die geld lenen voor dat speciaal doel. In alle steden zijn er inrichtingen voor de lening van de gevraagde borgsommen tegen intrest. Het spreekt vanzelf dat deze businessmen overal agenten hebben, die met behulp van de politie, de schuldenaars zullen achtervolgen.

Het systeem van borgstelling in strafzaken is niet een gunst voor rijke mensen. Het bedrag zal zodanig vastgesteld worden in verhouding met het vermogen, dat arme en rijke mensen op dezelfde voet staan.

Een rechter in Glendale deed mij opmerken dat het stelsel goed was, maar voegde hij er onmiddellijk aan toe, tot mijn grote verwondering, dat hij een slachtoffer was van het stelsel, want zeer dikwijls moest hij 's nachts opstaan om bedragen vast te stellen van borgsommen, voor mensen die een paar minuten te voren aangehouden werden door de politie.

Zeer dikwijls komt het voor dat betichten schuldig pleiten in de Correctionele Rechtbanken. Het is algemeen bekend dat in de Verenigde Staten de betichten

voordeel hebben schuldig « guilty » te pleiten. Waarom is dat zo?

In sommige gevallen zullen de verdachten niet in vrijheid gesteld worden mits de storting van een zekere borgsom, ofwel omdat zij niet kunnen of niet willen betalen, ofwel omdat geen in vrijheidstelling mogelijk is, zoals voor het geval van doding.

Welnu, indien een betichte schuldig pleit, wordt de tijd der voorlopige hechtenis afgetrokken. Indien een betichte zijn onschuld pleit, en dan toch schuldig bevonden wordt, wordt de tijd, reeds doorgebracht in de gevangenis vóór het vonnis, niet afgetrokken.

In verband met deze theorie moet ik wijzen op een nieuwigheid in de strafvordering, die wordt toegepast in California. Bij de uitspraak van vonnissen in strafzaken heb ik nooit een rechter de straffuur horen vaststellen. De rechter vergenoegt zich in zijn vonnis met de uitspraak: « guilty » of « not guilty ». De rechter veroordeelt « to the term prescribed by law ».

Weliswaar worden de minimumstraf en de maximumstraf door de strafwet voorzien. Maar in sommige gevallen, zoals voor kidnapping b.v., voorziet de strafwet een gevangenisstraf van 1 tot 25 jaar.

De veroordeelde zal 1, 2, 3, misschien 20 jaar in de gevangenis blijven. Hij weet het niet. Dit revolutionnaire beginsel van de onbepaalde vonnissen: « indeterminate sentences », brengt positieve resultaten, sinds het in voege treden in 1917.

De veroordeelde zal voorwaardelijk in vrijheid gesteld worden « released on parole », onder toezicht van een « parole officer ». Een commissie samengesteld uit experts in criminologie, genaamd « Board of Adult Authority », zal oordelen wanneer deze invrijheidstelling zal mogen gebeuren, voor elk geval afzonderlijk.

De basis van dit stelsel is de theorie dat men rekening moet houden, meer met de delinquente persoon dan met het delictueel feit.

Het stelsel kent geen evenredigheid tussen schuld en straf.

De leden van deze commissie, experts in criminologie en sociologische wetenschappen worden benoemd door de gouverneur van de staat California, na de goedkeuring van de Senaat.

Elke maand gaat de commissie van gevangenis tot gevangenis, en ondervraagt de gevangenen. Een verslag wordt hen overhandigd, opgemaakt door een dienst der gevangenis, « Guidance Center » genaamd, die de afzonderlijke gevallen reeds bestudeerd heeft.

De commissie bepaalt de duur der straf, binnen de termijn van 6 tot 18 maanden na de uitspraak van het vonnis, met de mogelijkheid haar eerste beslissing later te wijzigen.

Voor de minderjarigen is er een speciale commissie « Youth Authority », genaamd, en voor de vrouwen is er een commissie onder het voorzitterschap van een vrouwelijke advocaat, en genaamd « The Board of Trustees ».

Ik heb de gelegenheid gehad strafrechtelijke inrichtingen te bezoeken, maar alvorens U te zeggen wat ik gezien heb, moet ik het penitentiair stelsel van de Verenigde Staten in enkele woorden schetsen. De Verenigde Staten tellen ongeveer 3.000 gevangenenissen « jails » genaamd, afhangende van de staten.

Daarenboven zijn er 33 inrichtingen die afhangen van de federale macht, « federal prisons » genaamd.

In dit federaal systeem zijn er medicale centra en hospitalen, kampen voor minder gevaarlijke, gevangenen voor minderjarigen, observatiecentra, en zes « penitentiaries », waarvan de meest bekende heten: Alcatraz, Sing-Sing en San Quentin. Ik heb het penitentiair van San Quentin bezocht.

Eerst en vooral, alvorens ik binnen mocht, werd mij gevraagd aan de ingang tussen twee muren te staan. Opeens hoorde ik een stem: «U hebt een sleutel in uw zak». Zonder dat ik het wist, was ik in de kabinen van de inspectoskoop. Er werd niet veel uitleg gegeven aan de bezoekers. Van waar kwam die stem? Waar stond de persoon wiens stem ik gehoord had? Hoe kon hij uitmaken wat in mijn zak zat? Geen enkele nauwkeurige uitleg werd ons verstrekt.

Ik heb dan de verschillende gebouwen bezocht, de cellen met hun ijzeren grillies, de werkplaatsen: meubelmakerij en drukkerij, de eetplaatsen en de sportterreinen. Een groep gevangenen speelde base-ball. Al de spelers waren sportief aangekleed zoals de rijkste base-ball spelers ter wereld. Ik heb dan de bibliotheek bezocht, en de klassen waar cursussen gegeven worden.

In de meeste gevangenis van Amerika bestaat de mogelijkheid sommige diploma's te bekomen dank zij de medewerking van de Colleges en Universiteiten.

In het federaal penitentiair van Alcatraz worden de meest gevaarlijke en de meest hopeloze gevallen die zich niet kunnen aanpassen ondergebracht.

Toen ik de stad San Francisco bezocht, werd mijn aandacht onmiddellijk getrokken door een rotsachtig eiland, omringd door de helder blauwe wateren van de spectaculaire golf van San Francisco. De naam van dat eiland, waar het van verre gezien aangenaam moet zijn vacaties door te brengen? Alcatraz, centrum van maximum securiteit. Onnodig te zeggen dat niemand er moet aan denken deze plaats te bezoeken.

De gevangenen hebben ook niet de minste kans tot ontvluchting. In 1937 hebben twee gevangenen, gebruik makend van de hevige mist, getracht te ontvluchten. Het ijskoude water van de golf en de hevige stroming, hebben hen naar de hoge zee meegesleurd.

Ik zal niet uitwijken op het gebied van het penitentiair regiem. Het spreekt vanzelf dat op dat gebied ook, de verschillen groot zijn tussen de 48 staten. Een algemene studie leert ons dat de vooruitgang zeer groot

is voor een beter en steeds meer aangepast regiem.

Alle dagen ondergaan de staten van Noord-Amerika de allergrootste wijzigingen op alle gebied, en nochtans blijft de grondwet van 1789 steeds de basis van het rechtsleven in Amerika.

Niettegenstaande de staten van elkaar zo verschillen, hebben ongeveer allen, alhoewel zij hiertoe niet waren gedwongen, de beginselen van de federale grondwet in hun grondwetten ingevoerd. Inderdaad, bijna overal worden de wetgevende en rechterlijke machten ingericht naar het voorbeeld van de grondwet van 1789.

In de onafhankelijke wetgevingen der staten zijn de verschillen zeer groot in strafzaken, zowel als in burgerlijke zaken. Nochtans bestaat er een strekking tot meer en meer eenmaking.

Deze eenmaking is tot nog toe onmogelijk kunnen geschieden, omdat de transformaties van de Nieuwe Wereld zo jong en zo menigvuldig zijn. Het Congres der Verenigde Staten heeft een zeer zware taak, en zal de eenmaking stemmen voor de verschillende aangelegenheden voor dewelke de eenmaking wenselijk is.

Intussen hebben de wetgevingen van de verschillende staten zich altijd aangepast aan de ontwikkelingen en vraagstukken van de dag. Het volstaat het typisch voorbeeld aan te halen van de verkeersreglementen, die in alle staten aangepast zijn aan een zeer druk verkeer, en wijzigingen ondergaan telkens het vereist is.

Wanneer een wet, een gebruik, niet meer aangepast is, verdwijnen zij snel, en in de plaats komt iets nieuw.

In de rechterlijke organisatie worden de praktische maatregelen die zich opdringen zonder uitstel getroffen.

Alle dagen is het rechtsleven in werking, en het kolossaal werk verricht in enkele jaren in de Verenigde Staten op dat gebied, is waard dat wij onze belangstelling vestigen op de verwezenlijkingen van de Nieuwe Wereld.

Pierre DENEËF,
Advocaat der Balie van Leuven.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 2 Juli 1953.

Voorzitter: M. Bail.

Raadsheer-Verslaggever: M. Bayot.

Advocaat-Generaal: M. Mahaux.

Burgerlijke rechtsvordering. — Taak van de rechter: alleen uitspraak over hem door partijen voorgelegde punten.

De Rechter mag geen uitspraak doen over hem niet door partijen voorgelegde punten, doch door hemzelf opgeworpen punten, tenzij het betreft rechten van Openbare Orde, waarvan partijen niet afstand mogen doen, of maatregelen die hij ambtshalve moet toepassen. Hij mag niet uitspraak doen over punten, die niet in geschil zijn.

Van Impe t/ Van Looy, Wed. Vervroegen.

Gelet op het bestreden vonnis, d.d. 20 Juni 1951 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen;

Over het enig middel: schending van de artikelen 6, 1134, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek, 4 der wet

van 31 Juli 1947, houdende uitzonderingsbepalingen in zake huishuur, en 97 der Grondwet,

doordat het bestreden vonnis de eis tot schadevergoeding afwijst om reden dat het niet bewezen zou zijn dat de oorspronkelijke eis tot huurverbreking tussen partijen gegrond was op de wet van 31 Juli 1947 eerder dan op het gemeen recht,

zulks terwyl:

1) verweerster in hare besluiten in hoger beroep er zich toe beperkt had na aanhaling van de zwaarwichtige reden in haar huuropzegging vermeld, staande te houden dat «beroepene (thans eiser in verbreking) de gegrondheid van deze reden niet heeft betwist, maar enkel voorstelde nog 6 maand te mogen blijven wonen; dat beroepster (verweerster) hiermede akkoord was en dat in die zin gevonnist werd; dat beroepene na deze termijn vrijwillig is weggegaan, vooral omdat de verhoudingen met beroepster, die zijn tante is, zeer slecht waren; aangezien de wettelijke huurverlenging hem dan ook niet onttrokken is geworden, doch hij uit vrije wil is weggegaan en dus niet kan inroepen de bepalingen van artikel 5 van de wet »;

2) het motief, van ambtswege ingeroepen door de rechter ten gronde, om de eis af te wijzen niet van openbare orde is,

3) de burgerlijke rechter gebonden is door de eisen en verweermiddelen van partijen behalve het geval, dat de wet hem oplegt van ambtswege een middel in te roepen; en hij de door partijen voorgestelde motieven niet mag aanvullen met eigen beschouwingen dan op voorwaarde, dat het gaat om redenen aan zijn beoordeling onderworpen, uitgezonderd voor wat raakt aan de openbare orde of goede zeden;

doordat het bestreden vonnis, voormelde eis tot schadevergoeding afwees om reden dat het niet zou bewezen zijn dat de eis tot huurverbreking steunde op de wet van 31 Juli 1947,

dan wanneer verweerster in hare besluiten in hoger beroep, geenszins voorhoudend dat haar vroegere vordering tot huurverbreking steunde op het gemeen recht, de eis tot schadevergoeding integendeel enkel betwistte op grond van voornoemde wet van 31 Juli 1947,

alzo de bewijskracht van het gerechtelijke contract en de door partijen in hoger beroep genomen besluiten geschonden heeft;

Overwegende dat uit de bestreden beslissing en uit de rechtsplegingsstukken blijkt dat aanlegger in zijn exploit van rechtsingang van 10 Juli 1950 deed gelden enerzijds dat hij bij het vonnis van 3 December 1948 was veroordeeld om het appartement te verlaten, dat hij van verweerster in huur had, dat de wettelijke verlenging hem was onttrokken, wijl verweerster in haren hoofde een gewichtige reden had ingeroepen, en anderzijds dat bewuste verweerster, nadat hij het gehuurde had verlaten, het goed niet had gebruikt tot het doel, waartoe vorenbedoelde onttrekking was toegestaan of aanvaard, hetgeen voor aanlegger grond opleverde tot een vordering tot schadevergoeding op grond van artikel 4, paragraaf 4, lid 2 van de wet van 31 Juli 1947;

Overwegende dat geen van beide in de zaak betrokken partijen in hun conclusiën vóór de rechter in hoger beroep beweerde hebben, dat de wet van 31 Juli 1947 niet toepasselijk was;

Dat verweerster integendeel in haar conclusiën er aan herinnerde, dat haar inleidende eis «ertoe strekte de intrekking te bekomen van de wettelijke huurverlenging waarvan beroepene (hier aanlegger) genoot», en na opnieuw de nadruk gelegd te hebben op de gewichtige redenen, welke zij te dien einde meende te mogen inroepen zich erbij beperkte een argument te ontleen aan het feit, dat de geïntimeerde vrijwillig was vertrokken om daaruit af te leiden dat de vereisten tot toepassing van de wet van 31 Juli 1947 niet verenigd waren;

Overwegende dat de bestreden beslissing aanleggers vordering tot schadevergoeding afwijst op grond van «het vonnis van 3 December 1948 geen intrekking van de wettelijke verlenging uitsprak, maar enkel de uitzetting, na in zijn motieven gezegd te hebben dat de eis strekt tot verbreking der huurovereenkomst wegens zwaarwichtige redenen», en dat bedoelde beslissing eruit besluit «dat het dus niet bewezen is dat de eis steunde op de uitzonderlijke wet van 1947 eer dan op het gemeen recht»;

Overwegende dat de rechter geen uitspraak doen mag over ambtshalve door hem opgeworpen punten, tenzij het rechten van openbare orde geldt, waarvan de partijen niet afstand mogen doen of maatregelen, welke hij ambtshalve dient toe te passen;

Overwegende dat de rechter in hoger beroep door uitspraak te doen, zoals hij heeft gedaan, over hetgeen niet in betwisting stond, de in het middel aangehaalde wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers van de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen en dat melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, rechtdoende in hoger beroep.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 13 Juli 1953.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer Verslaggever: M. Van Beirs.

Advocaat Generaal: M. R. Janssens de Bisthoven.

Strafvordering. — Kinderstrafrecht. — Negatief geschil van rechtsmacht. — Betrekkelijk bevoegde kinderrechter.

Alleen de Kinderrechter van de verblijfplaats van de strafrechtelijk minderjarige is bevoegd om de door de wet van 15 Mei 1912 bepaalde definitieve maatregelen te nemen ten aanzien van deze minderjarige.

Procureur des Konings te Dendermonde t/ Simons R.

Gelet op het verzoekschrift tot regeling van rechtsgebied, uitgaande van de Procureur des Konings te Dendermonde d.d. 18 Mei 1953;

Overwegende dat bij bevel van de Onderzoeksrechter te Dendermonde, bijzonder belast met de zaken die op kinderen betrekking hebben, gewezen op 22 April 1953, Simons Roger, scholier, geboren te Lier op 21 Augustus 1939, aldaar woonachtig, Wilsonplein, n° 17, werd verwezen naar de Kinderrechter te Dendermonde, krachtens de artikelen 392, 393 en 394 van het Wetboek van Strafrecht, 12, 16, 17 en 19 van de wet van 15 Mei 1912 op de Kinderbescherming, op grond van de feiten, dat hij te Opdorp op 15 Maart 1953: A. moord heeft gepleegd doordat hij met voorbedachte rade en opzettelijk met het oogmerk om te doden, Elisa Baelemans van het leven heeft beroofd; B. althans opzettelijk met het oogmerk om te doden, Baelemans Elisa van het leven heeft beroofd;

Overwegende dat de Kinderrechter te Dendermonde bij vonnis van 2 Mei 1953, op tegenspraak uitgesproken, zich onbevoegd heeft verklaard om kennis te nemen van de zaak om reden dat de minderjarige zijn ouderlijke verblijfplaats heeft te Lier, gerechtelijk arrondissement Mechelen en dat hij onderworpen is aan een maatregel, genomen door de Kinderrechter te Mechelen;

Overwegende dat het bevel van de Onderzoeksrechter en het vonnis van de Kinderrechter beide thans kracht van gewijsde hebben verkregen; dat uit deze tegenstrijdigheden een negatief geschil van rechtsgebied ontstaat, hetwelk de gang van het gerecht belemmert en dus aanleiding geeft tot regeling van rechtsgebied;

Overwegende dat uit de stukken der rechtspleging blijkt dat de minderjarige Simons Roger werkelijk zijn verblijfplaats heeft bij zijn ouders te Lier;

Overwegende dat alleen de Kinderrechter der verblijfplaats van de minderjarige bevoegd is om de door de wet van 15 Mei 1912 voorziene definitieve maatregelen te treffen ten aanzien van in rechten vervolgde minderjarigen;

Om die redenen;

Het rechtsgebied regelend, vernietigt het bevel d.d. 22 April 1953 van de Onderzoeksrechter te Dendermonde, bijzonder belast met de zaken, die op kinderen betrekking hebben;

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers der Rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde en dat melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Verwijst de zaak naar de Onderzoeksrechter, bijzonder belast met de zaken, die op kinderen betrekking hebben, te Mechelen.

RAAD VAN STATE

3e Kamer — 13 November 1953.

Zetel : M.M Devaux, voorzitter; Moureau en Holoye, verslaggever.

Auditoraat : M. Rousseau.

Advocaten : Mrs Tielemans en De Smet.

1. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Belang (1 en 2).
2. Rechtspleging. — Geen grond om uitspraak te doen (2).
3. Rechtspleging. — Kosten (2).
4. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Vorm. — Collectief verzoekschrift (3).
5. Rijkspersoneel. — Indiensttreding. — Vrijstelling van de benoemingsvereisten (artikel 18) (4 tot 11).
6. Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Bevoegdheid (4, 6 en 7).
7. Openbare ambtenaren. — Indiensttreding. — Benoeming (4).
8. Rechtspleging. — Verzoekschrift. Middel (7 en 8).
9. Administratieve akten. — Geldigheid. — Vormen. — Advies (9).
10. Administratieve akten. — Geldigheid. Afwijking van macht (11).
11. Administratieve akten. — Organieke en reglementaire besluiten (9).

1. De candidaat die door de directieraad voor een vacante betrekking was voorgedragen, heeft er belang bij de nietigverklaring van de tot deze betrekking gedane benoeming te vorderen.

2. Er is geen grond om uitspraak te doen wanneer de ambtenaar, tegen wiens benoeming opgekomen wordt, ontslag neemt, de plaats opnieuw openvalt en de verzoeker geen belang bij het handhaven van zijn beroep doet gelden.

De kosten worden ten laste van de tegenpartij gebracht.

3. Ontvankelijk is het door verzoekers die dezelfde middelen aanvoeren, ingediende beroep, wanneer bij één arrest uitspraak kan worden gedaan.

4. De Raad van State mag zich niet in de plaats van de tot benoemen bevoegde overheid stellen in de uitoefening van haar macht tot het beoordelen van de voor het ambt vereiste hoedanigheden of de geschiktheid der kandidaten.

5. De vaststelling van de onmogelijkheid van werving met vergelijkend examen (koninklijk besluit van 2 October 1937, artikel 18, derde lid, c) betekent niet dat de bevoegde overheid niet over voldoende tijd beschikte om een vergelijkend examen in te richten, noch dat zij het onmogelijk achtte door een vergelijkend examen kandidaten te vinden die de nodige geschiktheid bezitten voor de te begeven ambten.

De overtuiging van de vaste wervingssecretaris

dat werving door een vergelijkend examen mogelijk was, is geen bewijs van die mogelijkheid.

6. De Raad van State kan zijn beoordeling omtrent deze mogelijkheid niet in de plaats stellen van die van de tot benoemen bevoegde overheid.
7. Niet ontvankelijk is bijgevolg de vraag om onderzoek of die onmogelijkheid al dan niet voorhanden was.
8. Niet dienend is de vraag om onderzoek of de Minister zich vergewist heeft van de mogelijkheid van overplaatsing, daar de Minister aan de hand van de candidaturen, ingevolge de in het Belgisch Staatsblad bekend gemaakte oproep ingestuurd, heeft kunnen nagaan of er zich onder de kandidaten van andere ministeries geen bevinden die naar zijn oordeel aan de gestelde eisen voldoen.
9. De nota met de beschrijving van de te begeven ambten, die de vaste wervingssecretaris toegestuurd krijgt ten einde hem in de mogelijkheid te stellen zijn advies met kennis van zaken uit te brengen, en die geen duidelijk omschreven regel inzake werving behelst welke tegen derden ingebracht of door hen aangevoerd kan worden, is geen beslissing van organieke en reglementaire aard, die aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voor advies diende te worden voorgelegd.
10. Artikel 18 van het koninklijk besluit van 2 October 1937, gewijzigd bij artikel 1 van het besluit van de Regent van 12 Maart 1948, onder het enige voorbehoud van de aldaar bepaalde beperkingen, heeft tot gevolg aan de overheid, die een benoeming doet, volledige vrijheid te verlenen in het beoordelen van de aanspraken en hoedanigheden vereist tot het waarnemen van de te begeven betrekking. Door af te wijken van de regelen inzake werving laat artikel 18 aan de overheid toe een benoeming te doen zonder inachtneming van de organieke en reglementaire bepalingen houdende vaststelling van de eisen voor het waarnemen van een betrekking.

Wanneer de Minister, bij toepassing van artikel 18, in een openbare oproep tot de kandidaten opgeeft welke eisen hij stelt, neemt hij geen maatregel van reglementaire aard die voor de toekomst de voorwaarden inzake toelating tot het ambt wijzigt, doch maakt hij de bijzondere eisen bekend welke hij in bepaalde omstandigheden aan de kandidaten van de openstaande betrekking stelt. Artikel 4 van het statuut, hetwelk impliceert dat een koninklijk besluit genomen op gemotiveerd advies van de Ministerraad vereist is wanneer de overheid, die tot een ambt benoemt, aan de door het statuut voorgeschreven algemene voorwaarden bijzondere eisen wil toevoegen, is in het onderhavige geval niet toepasselijk.

11. De omstandigheid alleen dat er kandidaten zouden geweest zijn die aan de gestelde eisen voldeden om door bevordering of overplaatsing te worden benoemd, kan, bij ontstentenis van enig ander aangevoerd gegeven, het bewijs niet bijbrengen dat de bestreden beslissing met afwijking van macht zou zijn genomen.

Bihain en consorten t/ Belgische Staat
(Minister van Justitie).

Gezien het 23 November 1951 ingediend verzoekschrift waarbij Camille Bihain beroep instelt tot nietigverklaring van het koninklijk besluit van 16 November 1951, dat Gustaaf Herbots tot inspecteur der familiale plaatsingen bij de Dienst der Kinderbescherming heeft benoemd;

Gezien het 19 Januari 1952 ingediende verzoekschrift, waarbij Nicolas Lussot en Georges Boret beroep instellen tot nietigverklaring van :

1° voornoemd koninklijk besluit;

2° het koninklijk besluit van dezelfde dag, waarbij Alfred Franck tot inspecteur der gestichten bij de Dienst der Kinderbescherming is benoemd;

Gezien het verzoekschrift van 16 Juni 1953, waarbij Georges Boret vraagt als tussenkomen partij te mogen optreden in de zaak met het nummer A. 2600/III-1556;

Overwegende dat, bij koninklijk besluit van 12 December 1952, het ontslag van de h. Franck uit zijn ambt van inspecteur der gestichten is aanvaard; dat de betrekking opnieuw is opengefallen en verzoekers geen belang bij het handhaven van hun eis tot nietigverklaring hebben doen gelden; dat er geen reden is om uitspraak te doen over de eis tot nietigverklaring van het besluit tot benoeming van de h. Franck; dat beide verzoekschriften dus hetzelfde beogen; dat er reden is, de voeging der zaken te bevelen;

Overwegende dat de tegenpartij de ontvankelijkheid der beroepen betwist, omdat verzoeker Bihain van geen belang doet blijken en de verzoekers Lussot en Boret slechts één beroep hebben ingediend, terwijl hun belangen verschillend zijn, en zij die in afzonderlijke vorderingen hadden moeten verdedigen;

Overwegende dat verzoeker Bihain kandidaat voor de openstaande betrekking was en door de directieraad is voorgedragen om ze waar te nemen; dat hij dus belang heeft bij de nietigverklaring der gedane benoeming; dat verzoekers Lussot en Boret gerechtigd zijn, samen de nietigverklaring te eisen van die akte, waartegen zij dezelfde middelen aanvoeren en waarover bij één arrest uitspraak kan worden gedaan;

Overwegende dat ten gevolge van de reorganisatie van de inspectiedienst van de Dienst der Kinderbescherming de benoeming van een inspecteur der familiale plaatsingen noodzakelijk was geworden; dat de benoeming van verzoeker Bihain d.d. 9 Maart 1951 door de directieraad van het ministerie van Justitie werd voorgesteld; dat de Minister, die zich over dat voorstel had uit te spreken, d.d. 24 Maart 1951 besliste een openbare oproep tot de kandidaten te doen overeenkomstig de procedure bij artikel 18 van het statuut van het Rijkspersoneel bepaald; dat het advies van de vaste wervingssecretaris d.d. 31 Maart 1951 werd gevraagd; dat de vaste wervingssecretaris dd. 10 April 1951 de wens te kennen gaf, een omstandige beschrijving van bedoeld ambt te ontvangen om zijn advies met volle kennis van zaken te kunnen geven; dat hem dd. 11 Mei 1951 een schrijven werd toegezonden met omstandige uitleg over de taak welke de inspecteur der familiale plaatsingen heeft te vervullen; dat de vaste wervingssecretaris 26 Mei 1951 zijn advies aan de Minister mededeelde; dat hij daarin vaststelde dat de taak der nieuwe inspecteurs « ingewikkeld en delicaat » was, doch dat hieruit niet volgde dat in de openstaande betrekkingen onmogelijk kon worden voorzien door middel van een vergelijkend examen, waaraan met name de licentiaten in de opvoedkundige wetenschappen konden deelnemen; dat de vaste wervingssecretaris ingevolge de in het Belgisch Staatsblad van 17 Juni 1951 verschenen oproep, die zowel de betrekking van inspecteur der familiale plaatsingen als van inspecteur der gestichten betrof, zes en vijftig candidaturen ontving; dat de Minister in een schrijven van 16 Juni 1951 deed weten dat hij voor de betrekking van inspecteur der familiale plaatsingen de candidatuur van Gustaaf Herbots had uit-

gekozen en de directieraad verzocht over die kandidaat zijn advies te geven; dat de directieraad op zijn vergadering van 8 Augustus 1951 eenparig een ongunstig advies uitbracht; dat in dit advies werd vastgesteld, dat artikel 16 van het statuut vereist dat de kandidaten voor rechtstreekse aanwerving voor een ambt behorend tot de eerste categorie houder zijn van een einddiploma van hoger of daarmee gelijkgesteld onderwijs, dat de door de Minister gekozen kandidaat zich niet op zodanig diploma beroept, dat de hoge waarde van de door de Minister gekozen kandidaat derhalve slechts kon « blijken uit een algemeen gekende bevoegdheid, verworven in de praktijk of voortvloeiend uit persoonlijke onbetwistbare verwezenlijkingen in het domein van de kinderbescherming » en dat de werkzaamheid, waarop de h. Herbots zich beriep, niet van zodanige aard was; dat de Minister van Justitie in een nota voor de ministerraad integendeel betoogde dat de titularis van bedoelde functie « een sociaal ingesteld mens » moest zijn « wat normaal blijken kan uit een zekere vrijwillige dienstvaardigheid in het kader van jeugdgroeperingen of inrichtingen die zich speciaal aan het lot der jeugd gelegen laten », dat aan die taak « in feite nog een inhoud diende gegeven », hetgeen « zin voor initiatief en verbeelding veronderstelde, dat de kinderbescherming « zich uiteraard steeds op de nieuwe methodes moest « instellen » en dat alle « routinegeest er zeer schadelijk zou zijn »; dat de bestreden beslissing na het gunstig advies van de ministerraad van 19 October 1951 is gevallen;

Overwegende dat in het bestreden besluit, overeenkomstig hetgeen artikel 18 van het statuut voorschrijft, uitdrukkelijk wordt gewezen op « de onmogelijkheid om te voorzien in die openstaande betrekking bij wijze van vergelijkend examen, van bevordering of overplaatsing van Rijksambtenaren die de vereiste bevoegdheid bezitten voor de uitoefening van bedoelde functies »; dat verzoekers die onmogelijkheid betwisten;

Overwegende dat verzoeker Bihain tot staving van dat middel beweert dat in de openstaande betrekking wel door bevordering kon worden voorzien, aangezien hij voldeed aan de eisen om tot ambtenaar eerste categorie te worden benoemd, steeds het signalement « buitengewoon » of « zeer goed » had gekregen, en aangezien de directieraad hem heeft voorgedragen en het gezag van de directieraad niet mag worden te niet gedaan; dat hij bij zijn memorie van wederantwoord verscheidene stukken betreffende zijn werkzaamheid heeft gevoegd om te bewijzen dat zijn werkzaamheid hem veel beter dan de gekozen kandidaat op het uitoefenen van bedoelde functie heeft voorbereid, zo men rekening houdt met de beschrijving van het ambt welke de Minister op verzoek van de vaste wervingssecretaris heeft gegeven;

Overwegende dat verzoeker hiermede geen beoordelingsgrond aanvoert waarop de Minister zich ten onrechte zou hebben gesteund, doch de Raad van State verzoekt na te gaan hoe de Minister de voor het uitoefenen van het ambt vereiste hoedanigheden of de geschiktheid der kandidaten heeft beoordeeld; dat de wet van 23 December 1946 de Raad van State het recht niet geeft, zich in de plaats van de Minister te stellen, wanneer deze zijn appreciatiemacht uitoefent;

Overwegende dat verzoeker Bihain eveneens beweert dat werving door een vergelijkend examen mogelijk was, daar uit het dossier blijkt dat de Minister over voldoende tijd beschikte om een schiftings-examen in te richten;

Overwegende dat het vaststellen van de onmogelijkheid van werving met vergelijkend examen niet be-

tekent dat de bevoegde overheid niet over voldoende tijd beschikte om een vergelijkend examen in te richten, doch dat zij het onmogelijk achtte door een vergelijkend examen kandidaten te vinden die de nodige geschiktheid bezaten voor de te begeven ambten; dat dit argument niet in aanmerking kan worden genomen; dat de overtuiging van de vaste wervingssecretaris dat werving met vergelijkend examen mogelijk is, niet bewijst dat die mogelijkheid werkelijk bestaat, en dat de Raad van State terzake zijn beoordeling niet in de plaats van die der bevoegde overheid mag stellen;

Overwegende dat de verzoekers Lussot en Boret vragen dat de Raad van State zou onderzoeken waarom het onmogelijk was een vergelijkend examen voor toelating tot de proeftijd of een vergelijkend bevoorderingsexamen in te richten, en nagaan of de Minister van Justitie bij de verschillende ministeriële departementen inlichtingen heeft ingewonnen betreffende de mogelijkheid van overplaatsing;

Overwegende dat de onmogelijkheid, een vergelijkend examen in te richten, een kwestie van beoordeling is, welke de Raad van State niet kan controleren; dat de vraag om onderzoek over dit punt niet ontvankelijk is; dat het verzoek, na te gaan of de Minister zich vergewist heeft van de onmogelijkheid van overplaatsing, niet terzake dienend is, daar de Minister aan de hand der candidaturen, die ingevolge de in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakte oproep waren ingekomen, heeft kunnen nagaan of er zich onder de kandidaten van andere ministeries geen bevonden die naar zijn oordeel aan de gestelde eisen voldeden;

Overwegende dat verzoeker Boret verder betoogt, dat de aan de vaste wervingssecretaris gerichte nota, waarin de ambten worden beschreven, een beslissing van organieke en verordenende aard is, welke voor advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State had moeten voorgelegd worden en welke door de Minister is genomen met overtreding van artikel 4 van het koninklijk besluit van 2 October 1937 houdende statuut van het Rijkspersoneel;

Overwegende dat de nota met de beschrijving der ambten slechts inlichtingen bevat welke de vaste wervingssecretaris dienstig kunnen zijn om zich een duidelijker beeld van de zaak te vormen en met kennis van zaken te oordelen; dat er vooral in gewezen wordt op de taak, welke de in de openstaande betrekkingen benoemde ambtenaren zullen te vervullen hebben en dat, hoewel de Minister er tot conclusie de voornaamste hoedanigheden in opgeeft welke de kandidaten naar zijn mening zullen moeten bezitten, er geen duidelijk omschreven regel in voorkomt die tegen derden ingebracht of door hen aangevoerd kan worden;

Overwegende dat Boret ook beweert dat, vooraleer de benoeming te doen en artikel 18 van het statuut toe te passen, een organiek reglement had moeten worden opgemaakt tot vaststelling der wijze van benoeming ter uitvoering van voornoemd artikel 4;

Overwegende dat artikel 4 van het statuut impliceert dat een koninklijk besluit, genomen op gemotiveerd advies van de ministerraad, vereist is wanneer de overheid, die tot een ambt benoemt, aan de door het statuut voorgeschreven algemene voorwaarden bijzondere eisen wil toevoegen; dat de Minister in het onderhavige geval in de ter uitvoering van artikel 18 van het statuut gedane openbare oproep tot de kandidaten een voorwaarde heeft toegevoegd aan die welke het statuut stelt; dat die voorwaarde niet is

opgelegd bij een koninklijk besluit, genomen in de vormen als voorgeschreven bij artikel 4;

Overwegende dat de verplichting tot naleving van hetgeen artikel 1 van het besluit van de Regent van 12 Maart 1948 voorschrijft de enige beperking vormt voor de uitoefening van de macht tot benoemen volgens artikel 18; dat artikel 18, onder dat enige voorbehoud, als uitwerking heeft, de overheid die een benoeming doet, volledige vrijheid te verlenen in het beoordelen van de aanspraken en hoedanigheden welke vereist zijn voor het waarnemen der te begeven betrekking; dat het bepaalde in artikel 18, hetwelk afwijkt van de regelen inzake werving, de overheid in de gelegenheid stelt een benoeming te doen zonder inachtneming van de organieke en reglementaire bepalingen betreffende de eisen voor het waarnemen van een betrekking; dat de Minister, wanneer hij, bij toepassing van artikel 18, in een openbare oproep tot de kandidaten opgeeft welke eisen hij stelt, geen maatregel van reglementaire aard neemt die voor de toekomst de voorwaarden inzake toelating tot het ambt wijzigt, doch de bijzondere eisen ter kennis brengt welke hij in bepaalde omstandigheden aan de kandidaten voor de openstaande betrekking stelt; dat artikel 4 van het statuut niet is overtreden;

Overwegende dat verzoeker Bihain beweert dat het benoemingsbesluit ten onrechte naar het advies van de directieraad verwijst, aangezien die raad zijn advies niet zou hebben gegeven; dat hij in zijn memorie van wederantwoord erkent dat dit middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekers ten slotte machtsafwending aanvoeren; dat zij tot staving van dit middel geen enkel precies gegeven voorbrengen; dat de omstandigheid, dat er kandidaten zijn geweest die aan de gestelde eisen voldeden om door bevordering of overplaatsing te worden benoemd, op zichzelf, buiten het aanvoeren van enig ander gegeven, geen machtsafwending kan bewijzen;

Besluit :

Artikel 1. — Het verzoek om tussenkomst, door Georges Boret ingediend, wordt ingewilligd.

Artikel 2. — De zaken met de nummers 2600/III-1556 en 2712/III-1630 worden samengevoegd.

Artikel 3. — Er is geen grond om uitspraak te doen over de vraag om nietigverklaring van het koninklijk besluit van 16 November 1951, dat de h. Franck tot inspecteur der gestichten bij de Dienst der kinderscherming benoemt; voor het overige worden de verzoeken verworpen.

Artikel 4. — De kosten, bepaald op 1.000 frank, komen tot een beloop van 150 frank ten laste van de Staat, tot een beloop van 450 frank ten laste van de verzoekers en tot een beloop van 400 frank ten laste van de tussenkomende partij.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 19 Juni 1953.

Voorzitter : M. De Walque.
Raadsheren : M.M. Santenaire en Soenens.
Advocaat-Generaal : M. Vanhoudt.
Advocaat : Mr. Verschoore.

Wegenverkeer. — Wegens onvoldoende verlichting bij duisternis niet zichtbaar verkeersteken.

Wanneer een krachtens het Algemeen Wegenverkeersreglement geplaatst verkeersteken (in het onderhavig geval een omgekeerde driehoek) bij duisternis wegens onvoldoende straatverlichting voor gewoon en normaal rijdende weggebruikers niet zichtbaar is, moet een daar ter plaatse gebeurd ongeval beoordeeld worden alsof er geen verkeersteken had gestaan.

Een weggebruiker kan zich in dat geval ook niet beroepen op het feit, dat hij wist dat er een « omgekeerde driehoek » stond om te beweren dat hij het recht had zich te gedragen als voorrang genietend, daar hij dan eveneens moest bekend zijn met de ontoereikende verlichting.

O. M. en Van Maerken b.p. t/ Fessel.

Overwegende dat Van Maerken Juliaan als burgerlijke partij en het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat de openbare vordering ten aanzien van het feit B van de oorspronkelijke telastlegging vervallen is door verjaring, daar meer dan twee jaar verstreken zijn sedert de datum der feiten (1 Mei 1951); dat feit B echter in aanmerking dient te blijven als bestanddeel van feit A als gebrek aan vooruitzicht of voorzorg; dat verder nog, de eis der burgerlijke partij, die tijdig ingesteld werd op 13 November 1951, vrij staat van de gevolgen van de verjaring tot aan de eindbeslissing;

Overwegende dat de feiten gebeurd zijn te Gent ter plaatse waar de doorlopende Doornzelestraat een kruispunt vormt met de Heiligkersstraat en de Sleepstraat, zulks bij nacht;

Overwegende dat de Heiligkersstraat voorzien is van een verkeersteken, genaamd « omgekeerde driehoek » en voorzien door art. 131, Tabel 1, teken 7 en art. 51, 4° van het Algemeen Wegenverkeersreglement; dat bewezen is dat de openbare verlichting ter plaatse ontoereikend is om dit verkeersteken doelmatig bij nacht zichtbaar te doen zijn voor een gewoon en normaal rijdende weggebruiker; dat dit ten genoegen blijkt uit de vaststelling van de heer commissaris van Politie van de 8e wijk van de Stad Gent, vaststelling die opwegen moet tegen het advies van de Politieagent De Neve; dat dit verkeersteken ondoelmatig verlicht zijnde op het ogenblik van het ongeval, noch voor Van Maerken noch voor Fessel enige bindende of rechtverlenende kracht kan hebben;

Overwegende dat in het geval, zoals het zich voordoet, en in acht nemende dat de openbare verlichting zich in staat bevond, zoals ze steeds was, zonder dat er dienaangaande de minste toevallige wijziging voorhanden was, er ter zake sprake kan zijn noch van een toeval, noch van overmacht; dat, waar Fessel zou

willen beweren dat hij, wetende dat er een verkeersteken met omgekeerde driehoek was, het recht had zich als voorrang genietende te gedragen, hij echter ook de nodige kennis moest hebben van de verlichting van dit verkeersteken en het gebrekkig karakter ervan;

Overwegende dat het geval derhalve dient te worden beoordeeld alsof het verkeersteken met omgekeerde driehoek niet bestond;

Overwegende dat de burgerlijke partij in een bebouwde kom een openbare weg volgde, waarop een dubbele spoorlijn voorhanden is die samen met die openbare weg (Heiligkersstraat-Sleepstraat) over het kruispunt recht doorloopt; dat de Doornzelestraat, gevolgd door Fessel en rechts van de burgerlijke partij uitmondende, geen enkele eigenaardigheid vertoont van aard om ze prioriteitsrecht te verlenen of haar secundair karakter weg te nemen; dat verdachte Fessel in die omstandigheden gehouden was de prioriteit van Van Maerken te eerbiedigen;

Overwegende dat derhalve bewezen is, dat Fessel zich niet gedragen heeft naar de voorschriften van art. 54 (1 en 2) van het Algemeen Wegenverkeersreglement; dat de telastlegging A derhalve vóór het Hof jegens verdachte bewezen is gebleken;

Overwegende dat de schade, opgelopen door de burgerlijke partij, het gevolg is van het verder betugelde wanbedrijf van Fessel en daarvan alleen; dat geen enkele verantwoordelijkheid bestaat aan de zijde van Van Maerken;

Overwegende dat de schade der burgerlijke partij Van Maerken bewezen is en niet wordt betwist voor de volgende bedragen :

herstelling van auto en taks	7.275 fr.
derving auto (ex aequo et bono »	
8 dagen × 150	1.200 fr.
dépannage, « ex aequo et bono »	250 fr.
totaal :	8.725 fr.

Overwegende dat het meer gevorderde niet bewezen voorkomt;

Om deze redenen, (.....)

Het Hof,

Rechtdoende bij verstek ten aanzien van de verdachte en op tegenspraak ten aanzien van de burgerlijke partij,

Ontvangt de ingestelde beroepen en, erover beslissende, verklaart ze gegrond, doet het eerste vonnis te niet, trekt de zaak tot zich wat betreft de burgerlijke belangen en opnieuw wijzende;

Op strafrechtelijk gebied : verklaart de openbare vordering vervallen door verjaring ten aanzien van feit B van de oorspronkelijke telastlegging;

Veroordeelt Fessel met éénparige stemmen, wegens feit A tot een geldboete van 50 frank, enz.;

Veroordeelt hem nog te betalen aan de burgerlijke partij Van Maerken als schadevergoeding de som van 8.725 frank met de vergoedende interesten vanaf de dag van het ongeval tot de dag van het zich stellen als burgerlijke partij; en van dan af met de gerechtelijke interesten;

Verwijst hem nog in de kosten van beide instantiën.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer — 14 Juli 1953

Eerste Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : M.M. Van Hoy en Verougstraete.

Advocaat-generaal : Mr Bohyn.

Advocaten : Mrs Vandaele, Bulckaert, Van Hal en Goossens.

Geneesheer. — Verbod van gelijktijdige uitoefening van de geneeskunde en de arstenijbereidkunde. — Niet al te strakke toepassing van dat principe.

Het verbod om tegelijk met de geneeskunde de artsenijsbereidkunde uit te oefenen beoogt, door het afleveren van geneesmiddelen uitsluitend aan wettelijk verantwoordelijke deskundigen toe te laten, aan de patiënten de hoedanigheid van de medicijnen te waarborgen, afgezien van de wijze van toediening. Die waarborg wordt niet verstrekt door het enkele feit, dat het gaat om specialiteiten in bekende laboratoria of onder toezicht van apothekers voorbereid. Die fabrikanten dragen immers geen verantwoordelijkheid, waar de deugdelijkheid van het geneesmiddel tot een bepaalde duur beperkt is. Wettelijk moeten alleen de apothekers met open officina hieromtrent aan de patiënt zekerheid geven op het ogenblik, dat het geneesmiddel door hen wordt afgeleverd.

Uit de wordingsgeschiedenis van de artikelen 11 en 12 van de wet van 12 Maart 1818 blijkt dat de woorden « bij consultatie » de beraadslaging bedoelen tussen beoefenaars van onderscheiden takken van de geneeskunst en zeker niet de raadpleging van de geneesheer door de patiënt.

De strenge toepassing van die principes moet echter wijken, wanneer het hogere belang van de ziektebestrijding zulks vereist, b.v. de doeltreffendheid van geneesmiddelen afhangt van hun vlugge toediening.

O.M. en La Nationale Pharmaceutique t/ Mayaert en Van Hee.

Overwegende dat de twee verdachten, zo tegen de beslissing op strafgebied als tegen die op burgerlijk gebied, alsmede het openbaar ministerie en de burgerlijke partijen tegen beide verdachten, tijdig en op regelmatige wijze in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat de verjaring geldig gestuit werd door de dagvaarding van de verdachten op last van de heer Procureur-Generaal, de 1^e Maart 1951;

In rechte :

Overwegende dat het niet opgaat de inspuittingsmiddelen uit het toepassingsveld te sluiten van de wet van 12 Maart 1818 en van het K.B. van 31 Mei 1885, onder voorwendsel dat die wijze van toediening van geneesmiddelen destijds niet eens vermoed werd;

Overwegende dat het algemeen verbod om te gelijk met de geneeskunde de artsenijsbereidkunde uit te oefenen beoogt door het afleveren van geneesmiddelen uitsluitend aan wettelijk verantwoordelijke deskundigen toe te vertrouwen, aan de patiënten de hoedanigheid van de geneesmiddelen te waarborgen, afgezien van de wijze van toediening;

Overwegende dat die waarborg niet verstrekt wordt door het enkel feit, dat het gaat over specialiteiten, in erkende laboratoria door of onder toezicht van apothekers voorbereid; dat die fabrikanten geen verantwoordelijkheid dragen, waar de deugdelijkheid van het geneesmiddel tot een bepaalde duur beperkt is; dat wettelijk alleen de apothekers met open officina aan de patiënt hieromtrent zekerheid moeten geven op het

ogenblik, dat het geneesmiddel door hen wordt afgeleverd;

Overwegende verder dat uit de wordingsgeschiedenis van de artikelen 11 en 12 van de wet van 12 Maart 1818 volgt dat de woorden « bij consultatie » de beraadslaging bedoelen tussen beoefenaars van onderscheiden takken van de geneeskunde en zeker niet de raadpleging van de geneesheer door de patiënt;

Overwegende echter dat de strenge toepassing van deze principes moet wijken, waar het hoger belang van de ziektebestrijding zulks gebiedend vereist;

Overwegende dat aldus niet enkel bij de behandeling van geslachtsziekten, maar eveneens waar het gaat over het aanwenden van geneesmiddelen, waarvan de doeltreffendheid van hun snelle toediening afhangt, de geneesheer gewis als gediensstige tussenpersoon kan optreden;

In feite :

Overwegende dat eerst en vooral op te merken valt dat de huiszoekingen bij de verdachten geen opslag van geneesmiddelen hebben doen ontdekken;

Overwegende vervolgens dat het — zoals de burgerlijke partij toegeeft — gering getal geneesmiddelen, in casu door de verdachten aan hun patiënten op 't ogenblik van de toediening geleverd, vergeleken bij het indrukwekkend groot aantal voorschriften van de verdachten, door de apothekers uitgevoerd, duidelijk bewijst dat het hier enkel over uitzonderingsgevallen gaat, waarvan trouwens het spoedeisend karakter voldoende uit de gegevens van de strafbundel blijkt;

Overwegende dat deze vaststelling noch door de aard noch door het herhaald toedienen van bedoelde geneesmiddelen is tegengesproken; dat inderdaad ook voor het toedienen van meer gewone geneesmiddelen dringendheid kan bestaan, terwijl de hoeveelheid van de in spoedgevallen afgeleverde specialiteiten in verband met hun verpakking veelal de stof van meerdere toepassingen omvat;

Overwegende ten slotte dat het bewijs voorligt dat de verdachten die geneesmiddelen in werkelijkheid bij apothekers aankochten en meermaals zelfs in de tegenwoordigheid van de patiënten telefonisch bij een apotheker bestelden en lieten naar huis brengen om ze onmiddellijk toe te dienen;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op de artikelen 191 en 211 van het wetboek van strafvordering, artikel 1, a en b van de wet van 25 October 1950 en artikel 24 der wet van 15 Juni 1935 door de heer voorzitter aangehaald;

Rechtdoende op tegenspraak : alle verdere of strijdige conclusiën verwerpende :

Ontvangt de hogere beroepen :

Erop beslissend :

Bevestigt het beroepen vonnis voor zoveel het de verdachten heeft vrijgesproken van het sub litt. te laste gelegde;

Doet het beroepen vonnis te niet voor het overige, zo op strafgebied als op burgerlijk gebied;

Opnieuw wijzend :

Ontslaat de verdachten insgelijks van de strafvervolgung uit hoofde van de feiten, voorzien sub litt A tot en met E;

Verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de burgerlijke vordering;

Laat de kosten van beide instantiën aan de zijde van het openbaar ministerie ten laste van de staat;

Verstaat dat de burgerlijke partij haar eigen kosten zal dragen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

21 October 1953.

Voorzitter : M. Meulemans.

Rechters : M.M. Helleputte en Deviaene.

Onrechtmatige overheidsdaad. — Wegverlegging door gemeente. — Waardevermindering van vroeger aan de openbare weg gelegen erf. — In principe aansprakelijkheid van de gemeente krachtens artikel 1382 B. W. — Ontbreken van bewijs van verkregen recht van de eigenaar op de vroegere waarde van zijn erf. — Recht op uitweg wegens het ingesloten zijn van het erf.

Wegverlegging door gemeente, waardoor de weide van eiser niet meer aan de openbare weg ligt. Wegens schending van een door eiser verkregen recht is de Rechtbank bevoegd kennis te nemen van de vordering tot schadevergoeding krachtens artikel 1382 B. W.

Daar eiser in gebreke is gebleven het bewijs te leveren dat hij op de vroegere waarde van zijn weide een verkregen recht had, mist de gevorderde schadevergoeding alle grond.

Indien bedoelde weide echter ingevolge de wegverlegging «ingesloten» is, d.w.z. geen toegang meer heeft tot de openbare weg, is de gemeente verplicht een behoorlijke uitweg ten dienste van het erf aan te wijzen.

Libotton t/ Gemeente Kerkom.

Overwegende dat de vordering strekt om verweerder te horen veroordelen aan aanlegger een vergoeding te betalen van 40.500 frank wegens de schade, door deze laatste geleden ten gevolge van de waardevermindering van zijn weide, vroeger gelegen langs de steenweg Kerkom-Boutsersem en thans ervan verwijderd door verlegging van deze steenweg; verweerder insgelijks te horen veroordelen aan aanlegger een uitweg te bezorgen, langs waar hij van zijn weide op de openbare weg kan komen;

Overwegende dat de eis op artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek steunt; dat de fout, die aanlegger aan verweerder aanwrijft, de beslissing niet raakt, waarbij de verlegging van de steenweg bevolen werd; dat zij op het schenden door deze beslissing van een door aanlegger verworven recht steunt en dienvolgens krachtens voormeld artikel onder de bevoegdheid van deze Rechtbank valt;

Overwegende dat bedoelde weide ingevolge het verleggen van de steenweg ongetwijfeld een waardevermindering ondergaat; dat aanlegger echter in gebreke blijft het bewijs te leveren, dat hij op de vroegere waarde van zijn weide een verworven recht bezat en dat de aldus toegebrachte schade dienvolgens te dien opzichte een onrechtmatige schending van het onaangetaste behoud van zijn vermogen uitmaakt; dat de deswege gevorderde schadevergoeding dienvolgens alle grond mist (zie Verbreking, 7 November 1856, Pas. 1857, I, 94; Brussel, 23 Februari 1880, Pas. 297; Dendermonde, 29 October 1932, Pas. 1933, III, 113);

Overwegende echter dat aanlegger beweert dat zijn weide thans ingesloten is; dat immers schijnt vast te staan, dat zij niet meer aan een openbare weg paalt; dat verweerder door het aanleggen van een openbare weg, bestemd tot de exploitatie van de aanpalende erven, een stilzwijgende verbintenis heeft

aangeaan deze exploitatie niet onmogelijk te maken (Verbreking, 7 November 1856, op. cit.); dat bij afschaffing van de tot deze exploitatie dienende weg aanlegger terecht vordert dat verweerder zal veroordeeld worden een passende uitweg te bezorgen of ten minste, zo deze te zijner beschikking althans reeds mocht zijn gesteld, degelijk aan te passen; dat echter alvorens op dat punt verder uitspraak wordt gedaan een deskundige behoort te worden benoemd met de hiernavermelde opdracht;

Om deze redenen :

Ontvangt de vordering en verklaart zich bevoegd om erover uitspraak te doen;

Wijst aanlegger van zijn eis tot schadevergoeding wegens waardevermindering van zijn weide af;

Alvorens over het overige van de eis uitspraak te doen, stelt als deskundige aan de heer Vandeplas, landmeter te Tienen, met de volgende opdracht : «partijen aanwezig of behoorlijk verwittigd, na kennis genomen te hebben van al de bestanddelen der zaak, zich ter plaatse te begeven en in een met redenen omkleed verslag, aan de voet onder ede te bevestigen en neer te leggen binnen de maand na zijn aanstelling, zijn advies uit te drukken aangaande de volgende punten : of de weide van aanlegger thans ingesloten is; of er een uitweg bestaat langswaar hij de openbare weg kan bereiken; of deze uitweg geschikt is, gelet op de noodwendigheden van de exploitatie; op welke wijze deze weg eventueel zou moeten aangepast worden; eventueel waar de bedding van een andere uitweg zou moeten liggen om op de kortst mogelijke en op de minst schadelijke wijze de openbare weg te bereiken; de kosten van het uitvoeren van deze werken te ramen, eventueel alle andere ter zake nuttige inlichtingen te geven »;

Houdt de beslissing omtrent de kosten aan.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 16 Februari 1952.

Voorzitter : M. Struye.

Rechters : M.M. De Brauwere en De Preter.

Openbaar Ministerie : M. Eeckhout, pl.v. rechter.

Echtscheiding. — Aanvangspunt van de in artikel 260 B. W. bedoelde termijn van één jaar.

Indien de Rechtbank haar uitspraak uitgesteld heeft, begint de in artikel 260 B. W. bedoelde termijn van één jaar eerst te lopen van de dag af, dat het krachtens artikel 259 B. W. gewezen vonnis betekend is. De vóór afloop van die termijn ingestelde vordering is niet ontvankelijk.

Adins t/ Bibby.

Overwegende dat de gedaagde, alhoewel behoorlijk gedagvaard, noch persoonlijk noch door pleitbezorger verschenen is;

Overwegende dat de eiser bij exploit dd. 22 November 1951 vordert dat de echtscheiding te zijnen behoeve zal uitgesproken worden;

Overwegende dat de Rechtbank bij verstekvonnis van 12 October 1946, waarin werden vermeld de grove beledigingen door de gedaagde jegens eiser begaan, toepassing makende van artikel 259 van het Burgerlijk Wetboek, een termijn van een jaar aan partijen opgelegd had vooraleer de echtscheiding uit te spreken;

Overwegende dat deze termijn van een jaar slechts een aanvang neemt vanaf de dag, dat het vonnis aan de tegenpartij betekend is; dat blijkt dat deze formaliteit nog niet vervuld werd (zie Hof van Beroep Luik, 2 Januari 1923, Jur. Liège, 1923, blz. 281; Piérard, *Divorce et Sép. de C.*, n° 590; Hof van Beroep Luik, 3 Maart 1887, J. T. 1887, kol. 447);

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer Eeckhout, plaatsvervangend rechter, waarnemend het ambt van Openbaar Ministerie, in zijn eensluidend advies, uitspraak doende bij verstek, zegt voor recht dat de termijn van één jaar, aan partijen opgelegd door het verstekvonnis van deze Rechtbank, dezelfde Kamer, dd. 12 October 1946, bij gebrek aan betekening van dit vonnis nog geen aanvang genomen heeft en dat de vordering niet ontvankelijk is;

Veroordeelt eiser in de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

9e Kamer. — 10 Juli 1953.

Voorzitter : M. Meerbergen.

Referendaris : M. Cornet.

Advocaten : Mrs J. Stappers en Michielsens.

Bediendencontract. — Ziekte van de bediende. — Verbintenisopheffende overmacht alleen, indien de ziekte het verrichten der werkzaamheden onmogelijk maakt. — Door de overeenkomst op te zeggen met inachtneming van een termijn van drie maanden heeft de werkgever te kennen gegeven dat hij overmacht niet aanwezig achtte. — In casu opzeggingstermijn van zes maanden vereist.

Niet onder de wet van 7 Augustus 1922 vallende bedienden-overeenkomst.

De langdurige ziekte van een bediende levert overmacht op, waardoor de overeenkomst wordt beëindigd.

Daar de bediende zich daardoor in de onmogelijkheid bevindt zijn verplichtingen na te komen zonder dat enige schuld zijnerzijds aanwezig is, is hij van zijn verplichtingen ontheven. De werkgever is van zijn kant bevrijd van zijn verplichtingen de bediende in zijn dienst te houden en hem zijn salaris te betalen.

Hieruit volgt dat overmacht alleen kan worden ingeroepen, zo de ziekte van de bediende tot gevolg heeft gehad de onmogelijkheid om zijn werkzaamheden te verrichten.

Uit het feit dat de werkgever de bediende met inachtneming van een termijn van drie maanden heeft opgezegd, blijkt dat de werkgever de bediende in staat heeft geacht om zijn werkzaamheden voort te zetten en dus van mening is geweest dat een geval van overmacht niet aanwezig was. De werkgever heeft de overeenkomst voortgezet en er niet onmiddellijk een einde aan gemaakt op grond van overmacht.

Met het oog op de aard van de werkzaamheden van de bediende is een opzeggingstermijn van zes maanden vereist.

M. Eygenraam t/ N.V. Scheepswerven Rupel.

Overwegende dat de eis strekt tot betaling van 30.000 frank als schadevergoeding wegens onregelmatige opzegging, met rechterlijke intresten en proceskosten;

Overwegende dat aanlegger, houder van een scheepsbouwtechnisch diploma, sedert 1 Augustus 1946 in dienst was van verweerster als technisch bedrijfsleider; dat de bedrijvigheid van aanlegger in dienst van verweerster er in bestond technische ontwerpen op te maken en de leiding te voeren en controle uit te oefenen op de uitvoering van deze ontwerpen aan boord van de schepen; dat aanlegger aanvoert, dat zijn wedde 7.900 frank in de maand bedroeg plus vrije woning, licht, water, enz., geschat op 2.100 frank per maand, dus in het geheel 10.000 frank; dat verweerster stelt dat de vaste wedde 7.600 frank was en de schatting van voordelen in natura niet betwist;

Dat verweerster op 28 Januari 1951 aanlegger heeft opgezegd tegen 1 Mei 1951; dat aanlegger betoogt dat met het oog op zijn functies bij verweerster, zijn bekwaamheid op technisch gebied en de wedde die hij verdiende, de gedane opzegging niet genoegzaam is en dat hij krachtens een algemene rechtspraak recht had op inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden;

Dat verweerster hiertegenover aanvoert dat, waar de dienstovereenkomst tussen partijen niet valt onder de toepassing van de wet van 7 Augustus 1922, de principes van het gemeen recht van toepassing zijn; dat waar aanlegger wegens ziekte in de onmogelijkheid verkeerde zijn bedrijvigheid bij haar, of minstens het voornaamste gedeelte ervan, namelijk het surveilleren van de uitvoering der werken aan boord der schepen, uit te voeren, de dienstovereenkomst door overmacht verbroken werd;

Dat aanlegger zich niet mag beroepen op de omstandigheid dat zij (verweerster) uit humanitaire redenen hem nog drie maanden wedde heeft betaald; en derhalve de eis niet gegrond is;

Overwegende dat uit de omstandigheden der zaak blijkt dat sinds Juni 1950 Dr Vrints, van Wilrijk, aan aanlegger om reden van ziekte had opgelegd gedurende ten minste drie volle maanden zoveel mogelijk rust te nemen; dat aanlegger toegeeft, dat het gaan voor hem moeilijk was, doch aanvoert dat hij de voorschriften van zijn geneesheer niet volgde en dat zijn werk niet beïnvloed werd door zijn ziekte;

Dat verweerster aanvoert dat na de periode van 3 maanden de behandelende dokter aan aanlegger verbod oplegde zijn volle activiteit te hervatten, zodat zij gedwongen werd hem in de maand Januari 1951 uit zijn dienst te ontslaan; dat zij hem dan de opzegging van 26 Januari deed toekomen;

Overwegende dat de tussen partijen gesloten dienstovereenkomst niet valt onder toepassing van de wet van 7 Augustus 1922;

Overwegende dat volgens een algemene rechtsleer en rechtspraak de ziekte van de bediende, wanneer zij niet van korte duur is, een geval van overmacht uitmaakt, dat niet alleen de schorsing van de overeenkomst ten gevolge heeft, maar er een einde aan stelt, zonder dat deze verbreking ten laste van een der partijen kan gelegd worden, dat waar de bediende zich dan in de onmogelijkheid bevindt aan zijn verplichtingen te voldoen, zonder dat er enige schuld zijnerzijds aanwezig is, de werkgever van zijn kant bevrijd is van zijn verplichtingen om de bediende in dienst te bewaren en om hem de overeengekomen wedde te betalen;

Dat hieruit volgt dat om als overmacht te kunnen ingeroepen worden de ziekte van de bediende als gevolg moet hebben de onmogelijkheid om de dienst te volbrengen;

Dat dergelijk geval zich ten deze niet voorgedaan heeft, vermits verweerster door op te zeggen tegen 3 maanden later erkend heeft dat aanlegger zich niet in een dergelijke gezondheidstoestand bevond dat zij onmiddellijk van zijn diensten moest afzien; dat verweerster zelve de gezondheidstoestand van haar bediende niet als een geval van overmacht heeft beschouwd, maar heeft ingezien dat aanlegger nog gedurende zekere tijd bekwaam was om zijn dienst voort te zetten en hem dan met inachtneming van een termijn van 3 maanden heeft opgezegd;

Dat verweerster verkozen heeft de overeenkomst voort te zetten in plaats van er onmiddellijk wegens overmacht een einde aan te stellen;

Dat verweerster zich in dergelijke omstandigheden bezwaarlijk op humanitaire gevoelens zou kunnen beroepen, vermits zij de bediendenovereenkomst behield zoals zij bestond, d.w.z. met uitvoering van de wederzijdse verplichtingen, welke zij voor de partijen medebracht

Overwegende dat, waar verweerster de overeenkomst — al is het maar tijdelijk — heeft voortgezet, dient onderzocht te worden of de door haar in acht genomen opzeggingstermijn volgens de omstandigheden der zaak voldoende is geweest;

Dat niet betwist wordt dat aanlegger bij verweerster een leidende functie bekleedde, dat hij een technische bekwaamheid bezat en dat hij een belangrijke bezoldiging genoot;

Dat het hem mogelijk moeilijk zal zijn een gelijke betrekking te bekomen en dat verscheidene maanden nodig zijn om ertoe te komen;

Dat in dergelijke omstandigheden een opzeggingstermijn van 6 maanden niet overdreven is;

Dat waar hij reeds drie maanden getrokken heeft, hem nog een som van 9.700×3 of 29.100 frank toekomt;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935;

verklaart de eis van aanlegger gegrond, veroordeelt verweerster om aan aanlegger te betalen de som van 29.100 frank met de gerechtelijke intresten vanaf de 24e November 1952 en de kosten van het geding;

Verklaart het vonnis, behoudens de verwijzing in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling.

VREDEGERECHT TE MENEN

1 April 1953

Rechter : M. Bettems

Advocaten : Mrs Raes en Halsberghe

Handelshuur. — Het in art. 14 van de Wet van 30 April 1951 bedoelde verzoek om huurhernieuwing en het in art. 7 van deze wet bedoelde verzoek om uitvoering van verbouwingen moeten worden gericht tot de « verhuurder », niet tot de « eigenaar » van het kleinhandelshuis.

Artikel 14 van de wet van 30 April 1951 op de handelshuur bepaalt duidelijk dat de huurder, die het recht op huurhernieuwing wenst uit te oefenen, het daartoe strekkende verzoek moet betekenen aan de « verhuurder »; nergens wordt bepaald dat zulks zou moeten geschieden aan de « eigenaar ».

Artikel 7 van voormelde wet bepaalt insgelijks dat het verzoek om uitvoering van verbouwingen moet worden gericht tot de « verhuurder ».

In casu blijkt dat de man als verhuurder is opgetreden van het aan zijn echtgenote in eigendom toebehorende handelshuis, zodat de huurder rechtsgeldig de verzoeken om huurhernieuwing en verbouwing tot eerstgenoemde heeft gericht.

Picavet t/ Vandermeiren - Subts.

Aangezien eiser bij deurwaardersexploot van 25 Juli 1952 verweerder Subts Alphonse dagvaardde ten einde te horen zeggen dat aan eiser toelating gegeven wordt zekere verbouwingen, voorgenomen in een plan en bestek, belopend 5.718,— frank, opgemaakt door de aannemers Van Assche C. en Zoon, te Menen, en aan verweerders medegedeeld, uit te voeren aan de handelseigendom, staande en gelegen te Menen, Rijselstraat n° 249b, door eiser in huur gehouden tegen een maandelijks huurprijs van 1.750,— frank; dit op grond der bepalingen van artikel 7 der wet van 30 April 1951; (enz.)

Aangezien eiser bij opvolgend deurwaardersexploot van 24 Januari 1953, verweerders Vandermeiren Pauline en gezegde Subts Alphonse in hoedanigheid van echtgenoot tot machtiging zijner echtgenote, gezegde Vandermeiren Pauline, om in rechte op te treden, heeft gedagvaard ten einde alhier te verschijnen om voor hen — beide verweerders — bindend te horen verklaren het vonnis dat zal worden gewezen in het geding, dat vóór Ons hangende is tussen hem — eiser — en voormelde Dubts Alphonse, dit om reden eerste verweerder Vandermeiren Pauline en niet Subts Alphonse eigenares is van bedoeld handelshuis, door eiser in huur gehouden; namelijk te horen zeggen dat het aan eiser toegelaten is de voorgenomen verbouwingswerken uit te voeren; enz.

Aangezien beide gedingen met elkaar verknocht zijn en aldus behoren te worden samengevoegd en bij een en hetzelfde vonnis te worden beslist;

Aangezien partijen de toepasselijkheid van de wet van 30 April 1951 op de kleinhandelshuur niet betwisten;

Aangezien verweerders bij monde van hun raadsman in hun besluiten van 28 Februari 1953 hebben aangevoerd : 1) dat eiser niet meer als huurder van bedoeld huis kan worden beschouwd, daar hij het verzoek om huurvernieuwing gericht heeft tot verweerder Subts en niet tot de eigenares — verweerster Vandermeiren Pauline; 2) dat aldus eiser zich niet meer beroepen kan op artikel 7 der wet van 30 April 1951 om nog zekere werken uit te voeren aan bedoelde eigendom, aangezien hij er geen huurder meer van is;

Aangezien blijkt dat gezegde Vandermeiren Pauline, echtgenote Subts Alphonse, eigenares is van meerbedoeld handelshuis bij akte verleden bij proces-verbaal van openbare toewijzing ten overstaan van notaris A. Soete, te Menen, op 15 Februari 1938; dat dit huis aldus uitsluitend aan haar toebehoort;

Aangezien verweerders opwerpen dat de brieven van eiser, dagtekenend van 17 Augustus 1951 en 25 Januari 1952, strekkende tot huurvernieuwing, gericht werden niet tot Vandermeiren Pauline, eigenares, maar tot verweerder Dubts Alphonse, haar echtgenoot; dat hetzelfde gebeurde bij het schrijven van 20 Juni 1952, strekkende tot het bekomen der voorafgaande toelating tot verbouwing;

Aangezien artikel 14 der wet van 30 April 1951 heel duidelijk bepaalt dat de huurder, die het recht op hernieuwing der huur verlangt uit te oefenen,

zülks betekenen moet aan de *verhuurder* met inachtneming van bepaalde voorwaarden; dat herhaaldelijk in dit artikel voorkomt het woord «verhuurder» en niet het woord «eigenaar»;

Aangezien artikel 7 van voormelde wet insgelijks herhaaldelijk spreekt van de «verhuurder» en niet van de «eigenaar», tot wie de verzoeken om uitvoering van verbouwingen dienen te worden gericht met inachtneming van bepaalde voorwaarden;

Aangezien duidelijk blijkt uit in het geding gebrachte stukken dat verweerder Subts Alphonse in de verhandelingen met eiser — huurder — als verhuurder is opgetreden; dat het huurboekje van eiser — huurder — lopende vanaf April 1951 tot en met September 1946, menigvuldige kwijtingen behelst, ondertekend door verweerder Subts Alphonse, met uitzondering slechts van de kwijtingen over de maanden November en December 1941, Januari, Februari, Maart, April 1942; dat vanaf September 1946 geen kwijtingen meer worden overgelegd, behalve over de maanden October, November en December 1951, welk laatste bewijs van kwijting insgelijks ondertekend is door Subts Aphonse;

Aangezien verder op 18 Juli 1952 in antwoord op het schrijven van eiser van 20 Juni 1952, betreffende het verzoek om verbouwing, verweerder Subts tot vier maal toe gebruik maakt van de woorden «mijn eigendom» in de brief, door hem Subts Alphonse ondertekend;

Aangezien verweerder Subts aldus ten aanzien van eiser — huurder — immer doorging als verhuurder, dat bezwaarlijk Subts Alphonse tegenover eiser thans een toestand kan betwisten, die hij zelf heeft geschapen; dat overigens in zijn hoedanigheid van echtgenoot, hoofd der gemeenschap, hij het beheer der goederen zijner echtgenote in handen heeft, aldus de huur harer persoonlijke eigendommen in zekere mate kan toestaan; dat verder ook de huur van een ander mans goed niet als nietig mag worden beschouwd;

Aangezien uit bovenstaande beschouwingen dient te worden afgeleid dat de brieven van 17 Augustus 1951 en van 25 Januari 1952, door eiser gericht tot Subts Alphonse in diens hoedanigheid van verhuurder van bedoeld goed, hun wettelijke gevolgen hebben en dienvolgens eiser zich zeker op huurvernieuwing kan beroepen; dat het verzoek van 20 Januari 1952, insgelijks gericht tot verhuurder Subts Alphonse, als regelmatig in de zin der wet gedaan moet worden aangemerkt;

Aangezien de voorwaarden, voorzien in artikel 7, bij eiser voorhanden zijn; dat eiser de bepaling van artikel 7, alinea 3, der wet op de kleinhandelshuur heeft nagekomen en op 25 Juli 1952 heeft doen dagvaarden, d.w.z. binnen der dertig dagen na het antwoord, door verweerder Subts aan zijn huurder gegeven op 18 Juli 1952;

Aangezien de verbouwing slechts mag betreffen het verbeteren van de uitoefening van het door eiser in bedoeld handelshuis gedreven handelsbedrijf;

POLITIERECHTER TE BREE

1 October 1953.

Rechter: M. Marx

Advocaten: Mrs Fl. Cornellie (Antw.)
en Gruyters (Hasselt)

Strafvordering. — Verzet. — Betaling van boete en kosten is niet noodzakelijk berusting in het verstekvonnis. — Tegenover de burgerlijke partij is het verzet ontvankelijk totdat de burgerlijke veroordelingen zijn tenuitvoergelegd. — Verzet tegen de eerstvolgende werkelijke terechtzitting is voldoende.

De betaling van de bij verstekvonnis opgelegde geldboete en kosten betekent niet berusting in het strafvonnis, indien niet blijkt dat de betaling geschied is door de veroordeelde zelf of met zijn goedvinden.

Tegenover de burgerlijke partij is het verzet ontvankelijk totdat de burgerlijke veroordelingen tenuitvoergelegd zijn.

Het is voldoende dat het verzet gedaan is tegen de werkelijke eerstvolgende zitting van de Politie-rechter en niet nodig dat het geschiedt tegen de eerstvolgende «theoretische» terechtzitting.

Gevers en N.V. Essor Naval t/ O.M. en Dienst der Scheepvaart.

Aangezien door ons politievonnis, bij verstek gewezen op 24 December 1952, eerste verzetdoende veroordeeld werd om te Bocholt op 10 Januari 1952 het bed of de aanhorigheden der waterwegen op enigerlei wijze beschadigd te hebben tot een geldboete van 5 frank, verhoogd met 1950 deciemmen of een dag gevangenisstraf en een derde der kosten en tweede verzetdoende partij burgerlijk verantwoordelijk werd gesteld, beide verzetdoenden tevens veroordelende tot betaling ener schadevergoeding van 17.139,63 frank, met de vergoedingsintresten, de rechterlijke intresten en de kosten, aan de burgerlijke partij, de Dienst der Scheepvaart voornoemd;

Aangezien bij exploit van 24 April 1953 van deurwaarder Joseph Peters te Maaseik verzet werd gedaan tegen voormeld verstekvonnis, welk vonnis op 17 April 1953 werd betekend;

Aangezien de burgerlijke partij, Dienst der Scheepvaart, de onontvankelijkheid van het verzet aanvoert, omdat eerste verzetdoende de boete en de kosten van het verstekvonnis zou hebben betaald;

Aangezien verzetdoende partijen terecht doen opmerken dat uit niets blijkt dat deze boete en kosten door de veroordeelde zelf zijn betaald; dat zulks nochtans vereist is om het verzet onontvankelijk te maken; dat het best mogelijk is dat de huisgenoten van eerste verzetdoende partij de boete en kosten hebben betaald buiten zijn weten en tegen zijn wil; vermits deze schipper voortdurend van huis is;

Aangezien voor wat betreft tweede verzetdoende partij het verzet ontvankelijk is ten overstaan van de Burgerlijke Partij totdat de burgerlijke veroordelingen uitgevoerd zijn; dat zulks hier niet het geval is; Cass. B. 16 Mars 1931, P. 1931, I, 120;

Aangezien de Burgerlijke Partij insgelijks aanvoert dat het verzet had moeten betekend worden voor de eerstvolgende politiezitting; dat de deurwaarder vooreer het verzet te betekenen heel zeker aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie heeft gevraagd wanneer de eerstvolgende politiezitting zou zijn; dat er tussen den datum van betekening van het exploit en den datum van verschijnen geen andere politie-

zitting is geweest; dat het verdedigingsmiddel van de Burgerlijke Partij er op neerkomt de Politierechter van het kanton Bree te verplichten iedere Woensdag te komen zien of er een of meer politiezaken zijn; dat hij aldus de Staat op onnodige reiskosten zou jagen; Aangezien verzetdoende partijen verschenen zijn op de eerste zitting;

Aangezien het verzet ontvankelijk is;

Aangezien het verzet gegrond is; dat immers eerste verzetdoende partij schipper was op de «Jemeppe» in tweede positie van een sleeptrein, bestaande uit drie spitsen; dat deze sleeptrein afvarend was en voorrang had op de opvarende «Graja», bestuurd door zetschipper Van Winssen; dat de «Graja» voorrang had moeten geven aan den sleeptrein, waartoe eerste verzetdoende partij behoorde, vermits deze voorrang had gevraagd voor de vernauwde doorgang, waarvoor hij zich bevond;

Om deze redenen :

De artt. 11, 12, 14, 31, 32, 33, 34 en 35 der wet van 15 Juni 1935 in acht genomen zijnde;

De Rechtbank :

Uitspraak doende op tegenspraak tegenover al de partijen, zegt het verzet ontvankelijk en gegrond, ontslaat eerste verzetdoende partij van de boete en kosten, hem opgelegd door ons verstekvonnis, stelt tweede verzetdoende partij buiten zake en wijst de Burgerlijke Partij, Dienst der Scheepvaart, af van haar eis als ongegrond en veroordeelt haar tot de kosten, legt de kosten van het verstekvonnis ten laste van den Staat.

NOOT : Ter verduidelijking moge worden medege-deeld dat volgens het jaarboek te Bree iedere week een zitting voor de Politierechter gehouden wordt; feitelijk worden de terechtzittingen slechts gehouden volgens de eisen van de dienst.

BIBLIOGRAPHIE

Louis FREDERICQ : *Traité de droit commercial belge*, T. X : *La lettre de change. Commentaire de la loi du 10 août 1953.* — Met de medewerking van Raoul Debacker, — Gent, Editions Fechey, 1954.

Zoals in dit tijdschrift enkele maanden geleden aangekondigd werd (R. W. 1952-'53, 429), was het de bedoeling van Professor Louis Fredericq om zijn merkwaardig «*Traité de droit commercial*» te besluiten met een commentaar van de nieuwe wet op de wisselbrief.

Men weet dat op 7 Juni 1930 te Genève een internationale overeenkomst door verschillende mogendheden ondertekend werd met het oog op het invoeren van een eenvormige wet betreffende de wisselbrief.

De Belgische regering, die de overeenkomst ondertekend had, diende op 17 Maart 1932 twee wetsontwerpen in, het eerste tot bevestiging van de overeenkomst, het tweede tot het invoeren van de eenvormige wet in de Belgische wetgeving.

Het eerste ontwerp werd reeds op 16 Augustus 1932 (Mon. 31 December 1933) goedgekeurd. Het tweede ontwerp kende daarentegen een eigenaardig weder-varen en kon slechts 21 jaar nadien op 10 Augustus 1953 (Mon. 31 September 1953) afgekondigd worden.

Dit is de wet waarvan de heren Fredericq en Debacker thans, amper 5 maanden na haar uitvaardig-

ing, een breedvoerig commentaar van nagenoeg 575 blz. laten verschijnen.

* * *

Dit werk werd door velen met ongeduld verwacht. Het is niet enkel de eerste volledige verhandeling over de eenvormige wet, zoals zij door de Belgische wetgever werd aangepast, maar tevens ook de jongste commentaar van die gemeenschappelijke bepalingen die ook in een vijftiental andere landen van toepassing zijn. Geen twijfel dus, dat het laatste werk van Prof. Fredericq, evenals het voorgaande, een verdiend succes tegemoet gaat, zowel hier te lande als in het buitenland.

Het oponthoud dat de wet heeft ondergaan, bezorgde ten slotte aan de Belgische commentatoren een niet te onderschatten voordeel, doordat zij in de mogelijkheid werden gesteld alle twistpunten en controverses toe te lichten met de doctrine en de rechtspraak van die landen waar de eenvormige wet sedert meer dan 20 jaar van toepassing is.

Op dat gebied hebben de auteurs zich trouwens geen moeite gespaard. De aangehaalde bibliographie, waaronder de meeste recente studies, zoals deze van mej. E. Beyens (1954), Mr P. De Beus (1954), Mr Ch. del Marmol (1953), Mr R. Piret (1953) en het Répertoire Pratique du droit belge, V° *Traité* (1953), enz., alsmede de standvastige verwijzing naar de buitenlandse literatuur en jurisprudentie, getuigen van hun bezorgdheid om aan het werk een hoogstaande wetenschappelijke waarde te verschaffen.

* * *

Deze bezorgdheid blijkt trouwens reeds uit de eerste bladzijden van het werk, waar de juridische aard van de wisselbrief op de meest schrandere manier wordt onderzocht. Men weet hoe de controverse zich voordoet. Volgens de enen dient de wisselbrief uitgelegd naar de beginselen van het gemeen recht : lastgeving, beding ten gunste van een derde, delegatie, enz. Volgens de anderen dient men daarentegen de uitleg van de wisselverhouding te vinden in gans nieuwe constructies, zoals het abstract contract, de eenzijdige wilsuiking, de rechtsschijn, enz. De auteurs constateren dat de wisselbrief tot een aantal verschillende verhoudingen aanleiding geeft, zodat het feitelijk onmogelijk is ze allen aan een bepaalde constructie te onderwerpen. Telkens als de wetgever bepaalde verhoudingen duidelijk vastlegt, aldus de auteurs, loont het werkelijk de moeite niet om die verhoudingen, kost wat kost, in het keurslijf van één der gangbare begrippen te willen dwingen, waar zij blijkbaar niet thuis horen. Zoals men ziet mangelt deze zienswijze zeker niet aan werkelijkheidszin. En dat is ook een van de hoedanigheden die van dit werk een zo betrouwbare gids uitmaken voor de practicus.

* * *

De studie van de wisselbrief omvat XIX hoofdstukken waaronder deze die gewijd zijn aan de vormvereisten, de bekwaamheid, het fonds, de acceptatie, de niettegenstelbaarheid der excepties, het endossement, de zakelijke waarborgen en de betaling een bijzondere vermelding verdienen.

Het hoeft geen betoog dat het ons in deze korte bespreking onmogelijk is een behoorlijk overzicht te geven van de ontelbare problemen die door het benuttigen van de wisselbrief worden gesteld en waarvan de auteurs een antwoord verstrekken.

Leggen wij nochtans de nadruk op een paar gewichtige controverses waarvan de oplossing het grootste belang vertoont.

Onder het bewind van de oude wet werden de verhoudingen tussen de betrokkene acceptant en de trekker die op de vervalddag betaling eist, heftig gediscussieerd.

Volgens de enen zou de wisselbrief niets bijvoegen bij de oorspronkelijke verhoudingen tussen trekker en betrokkene, zodat de trekker er steeds kan toe verplicht worden te bewijzen dat hij aan de betrokkene acceptant fonds had bezorgd.

Volgens de anderen daarentegen moet het abstract, monetair karakter van de acceptatie in de eerste plaats in aanmerking genomen worden, derwijze dat de betrokkene acceptant onmiddellijk na de vervalddag tot betaling moet veroordeeld worden t.o.v. van iedere houder van de wisselbrief al is die ook toevallig de trekker zelf.

Ofschoon daarover thans nog betwistingen blijven bestaan (zie o.m. Piret in J. T. d'outre-mer 1953, 43), menen de auteurs dat op grond van de nieuwe wet en namelijk van artikelen 28 («de houder, al ware hij de trekker, heeft tegen de acceptant een rechtstreekse vordering uit de wisselbrief voortspruitend...») en 86 («In geval van rechtsvordering bepaald bij artikel 28, lid 2, is de trekker niet verplicht het bestaan van het fonds te bewijzen»), alsmede op grond van de besprekingen in de Kamers, ontegensprekelijk de voorkeur dient gegeven aan de twee oplossingen. Dit betekent echter niet, volgens hen, dat de niet geïncasseerde acceptant ieder verweermiddel wordt ontzegd. Hij beschikt inderdaad over een vordering tot terugbetaling tegen de trekker die geen fonds bezorgde. En, indien hij in de mogelijkheid verkeert om de gegrondheid van die eis onmiddellijk te bewijzen, dan zal de rechter de regels van de schuldvergelijking kunnen toepassen en dus tegen hem geen veroordeling uitspreken (zie o.m. n^{rs} 15 en v., 78 en v.).

* * *

Zoals men weet vertoont de kwestie van het recht van de houder op het fonds verder een zeer groot belang. De eenvormige wet heeft dit vraagstuk volkomen overgelaten aan de nationale wetgevers.

De enen, zoals de wetgevingen van het Duitse type, hechten weinig belang aan het fonds en laten de problemen die daarmee in verband staan, doorgaans onbesproken (zie o.m. Nederlandse wet, artikel 127 en vgl.).

De anderen, zoals de Franse wet, kennen daarentegen aan het fonds een overwegende rol toe en stellen voorop dat de eigendom van het fonds aan de opeenvolgende houders van de wisselbrief overgedragen wordt. De gegrondheid van deze oplossing werd niet enkel hier te lande maar ook in Frankrijk zelf heftig betwist.

De Belgische wetgever had dan ook een oplossing gekozen die tussen het Germaanse en het Franse stelsel plaats nam. Aan de opeenvolgende houders van de wissel werd een «uitsluitend recht» toegekend op het fonds dat zich in handen van de betrokkene bevond. De woorden «uitsluitend recht» lieten echter nog aan duidelijkheid te wensen over. Daarom is het dat de wetgever ze thans vervangen heeft door de uitdrukking «een bevoorrechte schuldvordering» (artikel 81).

Men weet dat dezelfde tekst echter bij vergissing dit voorrecht toekent «ten opzichte van de schuldeisers van de *betrokkene*» als wanneer het voorrecht blijkbaar geldt ten overstaan «van de schuldeisers van de *trekker*». Een wetsontwerp werd ondertussen door de regering ingediend om deze vergissing samen met een paar andere vergissingen goed te maken (blz. 551).

* * *

Deze merkwaardige behandeling over de wisselbrief komt aldus een werk bekronen dat in de Belgische rechtsliteratuur tot nog toe zijn weerga niet heeft. Toen in 1946 de eerste band van dit meesterwerk van de pers kwam, kon blijkbaar niemand vermoeden dat amper 8 jaar nadien prof. Fredericq reeds het slotwoord van zijn tiende en laatste band zou schrijven.

Als men daarbij bedenkt dat hij bovendien nog verscheidene cursussen doceert aan de Universiteit te Gent en te Brussel, regelmatig de zittingen van de Raad van State bijwoont, stafhouder is van de balie bij het Hof van Beroep te Gent, zonder nog maar eens te gewagen van de vele wetenschappelijke opdrachten die hem te beurt vielen, dan is men diep getroffen door de verbazende werkkraft van de auteur.

Zijn werk overtreft ongetwijfeld al hetgeen tot nog toe op handelsrechterlijk gebied niet enkel hier te lande, maar ook in het buitenland gepresteerd werd.

Evenals de boeken van Laurent destijds ook in den vreemde een buitengewone faam vermochten te verwerven, zo gaat ook dit «*Traité du droit commercial belge*» een blijvende notoriëteit tegemoet.

Naast de werken van De Page & Dekkers en van Kluyskens, is het meesterwerk van Prof. Fredericq blijkbaar datgene dat er het meest toe bijgedragen heeft om de roem en de luister van onze Belgische rechtsliteratuur hoog te houden.

De auteur verdient dan ook daarvoor de oprechte gelukwensen van de Belgische juridische wereld en de vurige dankbetuigingen van al zijn landgenoten.

J. L.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Er wordt er aan herinnerd dat een Algemene Vergadering zal gehouden worden te Gent, in het Gerechtshof op 27 Maart a.s. te 14 u. 30.

De dagorde is de volgende:

1. Lofrede voor dhr Stafhouder Henri Stuyck van Antwerpen door dhr Stafhouder René Victor.
2. Lofrede voor dhr Stafhouder Herbay van Philippeville.
3. Het sociaal recht en de tussenkomst van de balies. Verslag door de commissie.
4. De rol van de advocaat voor de psychiatrische commissies. Verslag door Mr Charles Gheude.
5. Wetsontwerp op de uitoefening van het beroep van advocaat. - Mededeling door dhr Marcel Dubru van Luik.
6. De Voorzorgskas.
7. Varia.

Dhr Voorzitter Boelens zal vóór de vergadering een bloemtui neerleggen aan de voet van het gedenkteken opgericht ter nagedachtenis van de voor het Vaderland gestorven confraters.

Een thee zal worden aangeboden door de Balie van Gent onmiddellijk na de vergadering. De ontvangst

VOORZORGSKAS VOOR ADVOCATEN

Wij publiceren hieronder de tekst van een omzendbrief van de Heer Minister van Justitie, betreffende de toepassing der Koninklijke Besluiten waardoor pleitzegel en pleitrecht worden ingesteld.

* * *

- Aan de heer Eerste-Voorzitter van het Hof
van Verbreking,
Aan de heer Procureur-Generaal bij het Hof
van Verbreking,
Aan de heren Eerste-Voorzitters van de Hoven
van Beroep,
Aan de heren Procureurs-Generaal bij de Hoven
van Beroep,

Deze omzendbrief strekt er toe de toepassingsmodaliteiten van het koninklijk besluit van 28 September 1953 betreffende de toetreding tot de voorzorgskassen der advocaten, het pleidooizegel en de betaling van bijdragen en van het koninklijk besluit van 29 September 1953 tot wederinstelling van het pleidooirecht, dit laatste gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 Februari 1954, uiteen te zetten.

De koninklijke besluiten van 28 en 29 September 1953 zijn op 1 Maart 1954 in werking getreden (Koninklijke besluiten van 30 December 1953).

A. Het koninklijk besluit van 28 September 1953 heeft de raden van de orde der advocaten er toe gemachtigd aan de leden van de balies de verplichting op te leggen toe te treden tot een voorzorgskas en pleidooizegels te gebruiken (artikel 1) alsmede bijdragen te betalen (artikel 7).

Al de balies van het Rijk, met uitzondering van die van Hoei, zijn toegetreden tot een Voorzorgskas; die kas is de **Voorzorgskas voor advocaten, V.Z.W.O.**, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is in het Justitiepaleis te Brussel en de administratieve zetel in de Stoofstraat, 12, te Brussel.

Aan de andere kant hebben al de tot een voorzorgskas toegetreden balies, met uitzondering van die van Luik, hun leden het gebruik van het pleidooizegel opgelegd.

Daaruit volgt dat geen enkel advocaat mag toegelaten worden vóór om het even welk gerecht van de rechterlijke arrondissementen van het gehele Rijk, behoudens die van Luik en van Hoei, een conclusie te nemen of te pleiten tenzij hij doet blijken dat hij het vereiste pleidooizegel heeft aangebracht en onbruikbaar gemaakt. (artikel 6).

Er dient echter opgemerkt dat geen zegel moet gebruikt worden voor de zaken waarvan de vrederechters en de werkrechtersraden in laatste aanleg kennis nemen en dat ook de door het bureel voor kosteloze raadpleging aangewezen advocaat geen pleidooizegels moet gebruiken, zelfs zo het pro deo slechts gedeeltelijk is (artikel 6.)

Het pleidooizegel moet aangebracht worden op de conclusie die ter tafel van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is wordt neergelegd.

Bij ontstentenis van schriftelijke conclusie moet het zegel aangebracht worden op een «placet», opgemaakt op onzegeld papier en eveneens neergelegd ter tafel van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is, om eventueel gevoegd te worden bij de originelen van de akten van rechtspleging, welke aan het zittingsblad zijn gehecht.

Het zegel moet bovendien geparafeerd worden door de Voorzitter van de zetel.

Het pleidooizegel moet op dezelfde wijze als het op de conclusie aangebrachte fiscaal zegel door de verschijnende advocaat worden getagtekend en ondertekend.

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 September 1953 bepaalt het maximumbedrag dat per advocaat die in een zaak verschijnt als pleidooizegel mag worden gevraagd.

De Voorzorgskas der advocaten heeft het Departement van Justitie er van op de hoogte gebracht dat

ze gebruik gemaakt heeft van de bevoegdheid om het bedrag van het pleidooizegel lager te houden dan het voorziene maximum en dat ze de toepasselijke bedragen als volgt heeft bepaald:

Burgerlijke en fiscale zaken in verbreking	200 fr.
Criminele zaken in verbreking	100 fr.
Hof van Assisen	150 fr.
Hof van beroep, burgerlijke en fiscale zaken	100 fr.
Hof van beroep, correctionele zaken	50 fr.
Scheidsgerecht, eerste aanleg	200 fr.
Scheidsgerecht, laatste aanleg	100 fr.
Rechtbanken van eerste aanleg, zaken in eerste aanleg	50 fr.
Rechtbanken van eerste aanleg, zaken in laatste aanleg en beroep van vonnissen van de vrederechters	30 fr.
Rechtbanken van eerste aanleg, correctionele zaken	30 fr.
Rechtbanken van eerste aanleg, beroep van politiezaken	20 fr.
Rechtbanken van koophandel, eerste aanleg	50 fr.
Rechtbanken van koophandel, laatste aanleg	20 fr.
Vrederecht, eerste aanleg	10 fr.
Politierechtbank	10 fr.
Werkrechtersraden van beroep	20 fr.
Werkrechtersraden, eerste aanleg	10 fr.

De hierboven bedoelde gerechten die in de andere arrondissementen dan die van Hoei en Luik hun zetel hebben, mogen dus geen enkel advocaat toelaten een conclusie te nemen of te pleiten zonder dat hij doet blijken de zegels ten bedrage van de hierboven voorziene som te hebben aangebracht en onbruikbaar gemaakt.

Artikel 5 van het K.B. van 28 September 1953 bepaalt dat het pleidooizegel vóór ieder gerecht slechts eenmaal door ieder advocaat in iedere zaak wordt aangebracht, welke ook het aantal en de aard zijn van de beslissingen waartoe ze aanleiding geeft.

Het pleidooizegel moet dus slechts één enkele keer door ieder verschijnend advocaat worden aangebracht.

Wanneer een advocaat zich bij de balie laat bijstaan door een stagiaire of door een medewerker, hoeven dezen het pleidooizegel niet aan te brengen, indien voldaan is aan het bepaalde in artikel 4 van het zal plaats grijpen in het Gerechtshof.

besluit.

Wanneer een advocaat zich in een zaak laat vervangen door een stagiaire, een medewerker of een van zijn confraters, kunnen dezen in zijn plaats optreden.

De advocaat daarentegen die, in een zelfde zaak in dezelfde rechtsinstantie in de plaats komt van een ander advocaat, is er toe gehouden het pleidooizegel te gebruiken.

De advocaat die behoort tot een balie welke niet tot een Voorzorgskas is toegetreden of welke het gebruik van de pleidooizegels niet heeft aangenomen, is er evenwel toe gehouden de zegels te gebruiken wanneer hij verschijnt vóór een gerecht met zetel in een arrondissement waarvan de balie tot een Kas is toegetreden en het gebruik van de zegel heeft aangenomen.

Daarentegen is een advocaat die behoort tot een balie welke tot een Voorzorgskas is toegetreden er niet toe gehouden de pleidooizegels te gebruiken wanneer hij verschijnt vóór een gerecht met zetel in een arrondissement waarvan de balie niet tot een Kas is toegetreden of het gebruik van de zegels niet heeft aangenomen.

De verplichting zegels te gebruiken is dus bepaald door de plaats waar het gerecht zijn zetel heeft.

De enige balie in België die, alhoewel zij tot een Voorzorgskas is toegetreden, het gebruik van de plei-

dooizegels niet heeft aangenomen, is de balie van Luik. Bijgevolg is geen enkel advocaat, hij moge behoren tot de balie van Luik of tot een andere balie, er toe gehouden de zegels te gebruiken wanneer hij verschijnt vóór een van de gerechten van het arrondissement Luik.

Daarentegen is het gebruik van het zegel verplicht zelfs voor de advocaat die behoort tot een balie zoals die van Luik, welke toegetreden is tot een Voorzorgskas maar niet het gebruik der pleidooizegels heeft aangenomen, indien hij verschijnt vóór een gerecht van een arrondissement waarvan de balie besloten heeft die zegels te gebruiken. Hetzelfde geldt voor de advocaat wiens balie (die van Hoei in dit geval) niet toegetreden is tot een Voorzorgskas.

De Voorzorgskas der advocaten heeft het Ministerie van Justitie er van op de hoogte gebracht dat zij, met toepassing van artikel 15, lid 3 van haar statuten, waarbij wordt voorzien dat de Raad van Beheer voor elk jaar het maximum-bedrag vaststelt van de pleidooizegels waarvoor elke toegetreden advocaat mag aangesproken worden, dit maximum-bedrag (beslissing van de Raad van Beheer van 3 December 1950) op de som van 9.000 fr. heeft gesteld voor het jaar 1954 in zijn geheel, d.w.z. op 7.500 fr. voor de 10 maanden van het beschouwde dienstjaar, van 1 Maart tot 31 December 1954.

Het staat de advocaat vrij van deze beperking geen gebruik te maken. Zo hij dit wel wenst te doen kan hij, wanneer het maximum bereikt is, pleidooizegels gebruiken met het jaartal van het lopende jaar en de naam en voornamen van de belanghebbende. Deze kan ze, juist zoals de gewone pleidooizegels, gebruiken vóór elk gerecht, maar alleen gedurende het lopende jaar. Die zegels zijn persoonlijk en niet overdraagbaar.

B. Het koninklijk besluit van 29 September 1953 heeft het pleidooirecht wederingesteld dat onder het «ancien régime» bestaan heeft en nadien werd opgeheven, dat een eerste maal wederingesteld werd bij het K.B. van 30 Maart 1927 om kort daarna te worden opgeheven bij het K.B. van 13 Augustus 1930.

Het pleidooirecht wordt geïnd naar aanleiding van om het even welk geding waarin een advocaat tussenbeide komt, zij het als eiser of als verweerder.

Volgens het bepaalde in artikel 2 van het K.B. van 29 September 1953 wordt het pleidooirecht geïnd door de Voorzorgskas voor advocaten waarbij de balie van het rechtsgebied aangesloten is. Die inning geschiedt voor rekening van elk betrokken advocaat die gehouden is het bedrag er van aan de kas af te staan, dit onder de vorm van plakzegels door deze Kas uitgegeven. Deze stelt de modellen er van vast, beantwoordend aan de in artikel I van het K.B. opgegeven waarden.

Naar luid van artikel 3 van het K.B. van 29 September 1953, gewijzigd bij het K.B. van 25 Februari 1954, is de deurwaarder belast met het aanbrengen van de plakzegel ten bedrage van de voorziene waarde op de dagvaarding, de akte van beroep of elke andere akte waarbij een geding wordt ingeleid, wanneer een advocaat in de zaak tussenbeide komt vanaf de inleiding er van.

Daaruit volgt dat telkenmale als de deurwaarder door een advocaat verzocht wordt een dagvaarding, een akte van beroep of elke andere akte waarbij een geding wordt ingeleid te betekenen, die ministeriële ambtenaar gehouden is de vereiste plakzegel op die akte te brengen. Het pleidooirecht is in geen geval verschuldigd in de aan de werkrechtshraden toegevoegde zaken.

Ten einde de taak van de deurwaarders te vergemakkelijken, is het gewenst dat de met de rechtspleging belaste pleitbezorgers hun de naam van de advocaat van de eisende of beroepende partij zou aanduiden.

Wanneer de deurwaarder met de betekening belast is door een particulier die geen advocaat is, moet de plakzegel voor het pleidooirecht niet op de akte tot inleiding van het geding worden aangebracht. In dit geval wordt de plakzegel voor het pleidooirecht aangebracht op de uitgifte van de eerste beslissing in de zaak, voor zover dit stuk melding maakt van de tussenkomst van een advocaat.

De met de rechtspleging belaste deurwaarder zal de plakzegel met de voorziene waarde op het origineel van de akte waarbij het geding wordt ingeleid, van de akte van beroep of van de uitgifte van de beslissing aanbrengen, al naar gelang van het geval.

Indien er verschillende originelen van de akte te betekenen vallen, dient de plakzegel slechts op een er van te worden aangebracht.

Gezien het feit dat alle balies van het land tot een Voorzorgskas zijn toegetreden, de balie van Hoei uitgezonderd, moet elke deurwaarder zich schikken naar de bepalingen van bovenbedoeld koninklijk besluit, behalve wat betreft de zaken welke worden ingeleid voor een gerecht van het arrondissement Hoei.

Wat de voorzieningen in verbreking betreft wordt de plakzegel aangebracht door de deurwaarder die belast is met de betekening van het verzoek tot verbreking.

Het bedrag van de plakzegels is aangegeven in artikel 1 van het koninklijk besluit van 29 September 1953.

De deurwaarder maakt de plakzegels onbruikbaar overeenkomstig de voorschriften van de artikelen 12 en 13 van het besluit van de Regent van 18 September 1947 betreffende de uitvoering van het Wetboek der zegelrechten.

Naar luid van art. 4 van het koninklijk besluit, wordt het recht slechts eenmaal geïnd bij elke rechtsinstantie, zonder het aantal advocaten die in de zaak tussenbeide kwamen in aanmerking te nemen.

In tegenstelling met de pleidooizegels waarvan het bedrag uitsluitend ten laste is van de advocaat die ze moet aanbrengen, is het pleidooirecht begrepen in de kosten en valt het ten laste van de in het ongelijk gestelde partij.

Wanneer een advocaat na de inleiding van een zaak tussenbeide komt (art. 4), zal de rechter het bedrag van het pleidooirecht waarvan de overeenstemmende plakzegel op de uitgifte van de beslissing zal aangebracht worden, in de kosten begroten.

Volgens art. 6 vermelden de griffiers in elke beslissing de naam van de advocaten die in de zaak tussenbeide zijn gekomen. Het is dus van belang dat de griffiers de naam van de advocaten die in de zaak tussenbeide zijn gekomen vermelden in al de door hun bemiddeling afgeleverde uitgiften.

Evenmin als het pleidooizegel is het pleidooirecht verschuldigd wanneer de inleidende akte tot het geding werd opgemaakt op verzoek van iemand die, zelfs gedeeltelijk, het voordeel der kosteloze rechtspleging heeft verkregen.

Ingeval de deurwaarder zou nalaten de bij het Koninklijk Besluit bepaalde plakzegel voor het pleidooirecht aan te brengen, zou hij zich aan tuchtstraffen blootstellen, maar het niet-aanbrengen maakt geen grond van niet-ontvankelijkheid of een beletsel tot procederen uit.

Het ware wenselijk dat de magistraten er zouden op waken dat het bepalen betreffende de uitvoering van

de koninklijke besluiten van 28 en 29 September 1953 strikt zou worden toegepast en dat ze, in voorkomend geval, aan de overheden belast met de tucht over de betrokken advocaten of ministeriële ambtenaren, de tekortkomingen zouden mededelen.

Wat de rechtspleging vóór het Hof van verbreking betreft dient er op gelet dat zowel in artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 September 1953 als in artikel 1, A, van het koninklijk besluit van 29 September 1953, de woorden « burgerlijke zaken die vóór het Hof van verbreking werden gebracht » en « burgerlijke zaken ingeleid voor het Hof van verbreking » moeten geïnterpreteerd worden als betrekking hebbend op alle zaken waarvoor de burgerlijke vormen van de rechtspleging in verbreking gelden. Dit is onder meer het geval voor de zaken voorzien bij de bepalingen van de volgende wetten :

1. wet van 15 Maart 1815 (regeling van rechtsgebied in burgerlijke zaken);
2. wet van 25 Februari 1925 (burgerlijke en handelszaken);
3. wet van 23 Mei 1939 (betreffende de Orde der geneesheren).

Ingeval door vergissing of verzuim de plakzegel voor het pleidooirecht niet zou aangebracht geweest zijn of een voorziening nedergelegd bij het einde van de voorziene termijn, kan er worden gehandeld zoals zulks ook wordt aangenomen wanneer, in dezelfde omstandigheden, op een memorie of voorziening de bij de fiscale wet bepaalde zegels niet voorkomen. In dit geval wordt het bedrag van de plakzegel voor het pleidooirecht in debet gesteld en wordt het in de begroting geleden. Een dubbel van de kostenstaat zal door de griffier aan de kamer der deurwaarders worden bezorgd.

Inwerkingbrenging der besluiten

De besluiten tot inrichting van de Voorzorgskas voor Advocaten, van het pleidooizegel en het pleidooirecht zijn met ingang van 1 Maart 1954 in werking gebracht.

Wat betreft de toepassing van het koninklijk besluit van 28 September 1953, betreffende het gebruik van het pleidooizegel, moeten de advocaten dus, behalve in de arrondissementen Luik en Hoei, de pleidooizegels hetzij op de conclusie, hetzij op een daartoe bestemd placet aanbrengen, zodra zij verschijnen in om het even welke zaak, zelfs als die vóór 1 Maart werd ingeleid.

Daarentegen moeten de pleidooizegels niet worden gebruikt voor de in beraad gehouden zaken welke vóór 1 Maart 1954 nog niet berecht waren.

De plakzegel voor het pleidooirecht, bepaald bij het koninklijk besluit van 29 September 1953, moet aangebracht worden op elke akte waarbij een geding wordt ingeleid en die vanaf 1 Maart 1954 betekend is.

Wat de zaken betreft waarin geen enkel advocaat bij de inleiding is tussenbeide gekomen, moet de plakzegel voor het pleidooirecht, bepaald bij het koninklijk besluit van 29 September 1953, enkel op de uitgifte van de beslissing worden aangebracht indien in die beslissing de tussenkomst van een advocaat wordt vastgesteld en ze na 1 Maart 1954 valt.

De Voorzorgskas voor Advocaten heeft aan het departement van Justitie laten weten dat zij overeengekomen is met de bestuurders van de Nationale Kamer de deurwaarders, wat de bevoorrading in plakzegels voor het pleidooirecht van de deurwaarders betreft, dat de Kas maandelijks aan elk deurwaarder, of eventueel op diens verzoek, een voorraad plakzegels voor het pleidooirecht zal overmaken. Hierbij zal een

borderel gevoegd zijn met de opgave der zegels naar hun waarde. Op die borderellen zal aangeduid zijn dat behoudens bezwaar ingediend binnen 48 uren, de deurwaarder met de opgave akkoord gaat.

De Kas zal de persoonlijke rekening die zij in haar boeken op naam van de deurwaarder zal openen voor de waarde van die zegels debiteren.

Na elk kwartaal zal de deurwaarder aan de Kas een lijst, opgemaakt naar de waarde van de door hem gebruikte zegels, aan de Kas overmaken en ook het bedrag er van op haar rekening storten.

De deurwaarder kan meteen elke nieuwe bevoorrading regelen.

De Voorzorgskas zal aan de deurwaarders de hierboven voorziene borderellen en lijsten bezorgen.

Ieder kwartaal zal door de Kas een lopende rekening worden opgemaakt in overeenstemming met de hierboven aangeduide borderellen en lijsten.

* * *

Ik zou u dank weten, heren Eerste-Voorzitters en Procureurs-Generaal, wildet u van deze omzendbrief kennis geven aan de rechterlijke overheden van uw rechtsgebied.

De Minister van Justitie,
du Bus de Warnaffe.

MEDEDELINGEN

PRIJSVRAAG VAN HET VLAAMS ECONOMISCH VERBOND over PRODUCTIVITEIT EN PRODUCTIE

Het Vlaams Economisch Verbond schrijft een wedstrijd uit voor de « Prijs P. Delbaere » over het onderwerp : « Middelen tot opvoering van de productiviteit en de productie in het Vlaamse land ».

Gevraagd wordt een oorspronkelijke, niet uitgegeven en in het Nederlands gestelde studie met praktische inslag over voormeld onderwerp.

De wedstrijd staat open voor personen van beiderlei kunnen en van Belgische nationaliteit, zonder leeftijdsgrens.

Volgende prijzen zijn voorzien: eerste prijs 25.000 fr.; tweede prijs: 10.000 fr. Bovendien wordt een troostprijs van 10.000 fr. toegekend aan de best geklasseerde deelnemers(ster) die op 1 Januari 1954 de ouderdom van 26 jaar niet had bereikt, in zover hij of zij de eerste of tweede prijs niet heeft behaald.

De jury is samengesteld als volgt : Dr V. Leemans, te Antwerpen, voorzitter; Prof. Dr P. De Groote, te Ukkel; ir. R. De Staercke, afgevaardigde-beheerder van het Verbond der Belgische Nijverheid te Brussel; ir. O. Dewilde, bestuurslid van het V. E. V. te Korbeek-Loo; Prof. Dr G. Eyskens, te Leuven; Dr R. Hulpiau, te Ganshoren; Prof. Dr W. Plouvier, economisch adviseur van het V. E. V. te Antwerpen; Prof. A. Vlerick, te Brussel; O. Zeghers, secretaris-generaal van het V. E. V. te Antwerpen.

Beschermheer van de wedstrijd is de heer O. Engels, algemeen voorzitter V. E. V.

De deelnemers dienen hun studie in te zenden vóór 28 Februari 1955 aan het algemeen secretariaat van het Vlaams Economisch Verbond.

Nadere aanwijzingen nopens het thema van de wedstrijd en het reglement worden op aanvraag verstrekt door het algemeen secretariaat V. E. V., Schoenmarkt 31/VII, Antwerpen.

Prof. Mr J. H. P. BELLEFROID 85 JAAR

Op 15 Februari j.l. is Prof. Mr J.H.P. Bellefroid 85 jaar geworden. In het **Nymeege Universiteitsblad** (nummer van 20 Februari 1954) herdacht Mr B. Hermesdorf dit heuglijk feit als volgt:

Uit de Nijmeegse universitaire wereld van vandaag kennen nog maar weinigen de geleerde, die heden — 15 Februari — zijn vijfentachtigste verjaardag viert. Wie de geestelijke instelling en de gehele aard van deze «Vlaming» uit Belgisch Limburg kent, weet wat dit «vieren» voor hem zelf inhoudt: dankbaarheid voor wat de Schenker van alle goeds gaf naast blijmoedig aanvaarden van wat komen gaat.

Bij het bereiken der acht kruisjes tekende René Victor de jarige ten voeten uit in het **Rechtskundig Weekblad**: «De activiteit van professor Bellefroid is beheerst geweest door ... een offervaardige toewijding aan het recht en de rechtvaardigheid, die de drijfveer geweest zijn van al zijn juridische studiën». Offervaardige toewijding, zou men kunnen zeggen, vormde de kern van zijn hele wezen. Toewijding aan zijn vaderland, toewijding ook aan Hem, Die in het hart staat van alle recht en van alle rechtvaardigheid.

De jaren leerden prof. Bellefroid, dat schikking in de strijd om het recht een kostbaar goed is. Het was dan ook geenszins vreemd, dat hij als rector magnificus over de «minnelijke schikking» sprak. Maar deze wijsheid deed geen afbreuk aan de strijdbaarheid van deze rechtschapene. Hoe kon het anders? Aan het Nijmeegse hoogleraarschap ging immers een leven van strijd vooraf, strijd voor de Vlaamse zaak.

Wie de levensarbeid van deze geleerde overziet, wordt behalve door de veelsoortigheid van doen en laten wellicht het meest getroffen door het eindeloos geduld en de benijdenswaardige energie in de strijd voor het gebruik der Vlaamse taal bij de gerechten in zijn vaderland. Wie durft als eenling de vertaling aan van een wetboek van Koophandel, van een wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, van een wetboek van Strafrechtspleging, van een wetboek van Strafrecht? Men dient dan wel een bezetene te zijn voor een goede zaak. Een dergelijke bezetene was de nog altijd jeugdige grijsaard van vandaag. Hij heeft het in nauwelijks een kwart eeuw bestaan de hiertoe vereiste durf op te brengen, nadat in 1897 zijn **Dictionnaire français-néerlandais des termes de droit** verschenen was. Philips Wielant had blijkens zijn **Practijke Civile** begrepen, dat men een getuige (oircondt) diende te ondervragen «in sulcke tale als hy can, al spraeke hy Latijn, Spaensch ofte Hebreus, de enqueste en is daerom niet te blameren» (VI. 15.25). Bellefroid zou het eeuwen later Vlaamser zeggen en breder zien. Niet alleen voor getuigen, doch allereerst voor de rechtzoekenden zelf achtte hij het gebruik der moedertaal van het allergrootste belang. De jarige kende het leed en het onrecht, dat uit het gebruik ener vreemde taal noodzakelijkerwijs moest voortvloeien, van nabij. Een geschiedenis van eeuwen en eigen ervaring hadden hem in deze alles geleerd. Ze gaven hem in de taalstrijd de durf van het beginnen en de moed van het volharden. Nu bijna een halve eeuw geleden sprak hij uit volle overtuiging over «het onontbeerlijke voor de vervlaamsing van het gerecht» (1909). Hij voegde de daad bij het woord, of historisch juister gezegd: de vertaler toog nog haastiger aan het werk. Veel van wat sedertdien in België bereikt werd, mag de jarige smaken als persoonlijke zege. Er is veel bereikt. In alle oprechtheid mogen we zeggen, dat de hedendaagse Wielant uit de Nijhoffstraat onder degenen, die de achterstand in het onontbeerlijke inliepen,

«pars magna» geweest is. De steun, die hierbij uitging van de wederhelft, kan alleen de jarige zelf ten volle meten; de buitenwacht kan de betekenis van Mevrouw Bellefroid bij het werk van haar man alleen maar gissen.

Nog vele jaren, waarde Collega!

Nog veel zegen en vrede, Mevrouw Bellefroid!

TIJDSCHRIFTEN

De Gemeentekeure, n° 59, Maart 1954:

F. B.: De nationaliteit van de gehuwde vrouw.

Nederlands Juristenblad, afl. 11, 63 Maart 1954:

Dr Benno Stokvis: Pro en contra een Dierenwet. — Prof. Mr C. H. F. Polak: Gebruik van grondwater door waterleidingsbedrijven. — Scandinavische wetsontwerpen tot regeling van de kunstmatige inseminatie. — Mr Nora Schadee: Onvoldoende schadeloosstellingen bij onteigeningen.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4338, 13 Maart 1954:

Mr F. M. J. Jansen: Een minder aanvaardbare versie der conversie (I). — A. Brouwer: Beperking of ontzegging van het gebruiksrecht van appartements-eigenaren, m.o. Prof. Mr J. H. Beekhuis. — Mr S. Sutvoet: De fiscale afrekening bij overlijden van de onderneming.

Journal des Tribunaux, n° 4015, 14 mars 1954:

H. Cauwe: La procédure fiscale. — Jurisprudence.

Revue de Droit Social et des Tribunaux du Travail, n° 1:

Roch R.: La réforme de l'inspection du travail industriel et commercial de Bolivie. — Jurisprudence.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation, 10° cahier, 3 mars 1954:

M. Patin: La requête en revoi pour cause de sûreté publique, en cas de crime commis par les magistrats ou officiers de police judiciaire dans l'exercice de leurs fonctions. — G. L.: L'acceptation sans réserves des bulletin de payée. — René Rodière: La responsabilité contractuelle du fait des choses.

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD